

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

กิตติพัชญ์ ทองดี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

กิตติพัชญ์ ทองดี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

THE GUIDELINES TO DEVELOP AN ACADEMIC ADMINISTRATION IN TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT BASED ON THE INNOVATION OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) OF WAT MUANG SART SCHOOL

KITTIPHAT THONGDEE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2024

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร**
ชื่อนักศึกษา	:	**กิตติพัชญ์ ทองดี**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ดร. ชาลี ภักดี**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(ดร.ชาลี ภักดี)

กรรมการ .....
(ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แตงจวง)

กรรมการ .....
(ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	The Guidelines to Develop an Academic Administration in Teaching and Learning Management Based on The Innovation of Professional Learning Community (PLC) of Wat Muang Sart School
Student's Name	:	Kittiphat Thongdee
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Academic Year	:	2024
Advisor	:	Phramaha Sakun Mahavīro, Asst. Prof. Dr.
Co-Advisor	:	Dr. Chalee Pukdee

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusriveerakhunsunthon, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee :

Chairman .....
(Dr. Prapatpong Senarith)

Member (Advisor) .....
(Phramaha Sakun Mahavīro, Asst.Prof.Dr.)

Member .....
(Dr. Chalee Pakdee)

Member .....
(Prof. Dr. Phasina Tangchuang)

Member .....
(Dr. Chatchai Sirikulpan)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร**

ชื่อนักศึกษา : **กิตติพัชญ์ ทองดี**

ชื่อปริญญา : **ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การบริหารการศึกษา**

ปีพุทธศักราช : **2567**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ดร. ชาลี ภักดี**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ : 1) เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 7 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงาน ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 3-5 ปี จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. การจัดการเรียนการสอนของครู ยังขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูยังขาดเทคนิควิธีการ และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมมาแก้ปัญหาในชั้นเรียน ครูขาดการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และครูขาดการใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน หรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน 2) ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learningและ 3) ควรจัดทำกระบวนการ PLC กับครูต่างโรงเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายภายนอก ทั้งนี้โดยการนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. 1997 และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้ครูมีกำลังใจและดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของโรงเรียนต่อไป

คำสำคัญ : แนวทางการบริหาร, งานวิชาการ, หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**The Guidelines to Develop an Academic Administration in Teaching and Learning Management Based on The Innovation of Professional Learning Community (PLC) of Wat Muang Sart School**
Student's Name	:	**Kittiphat Thongdee**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Academic Year	:	**2024**
Advisor	:	**Phramaha Sakun Mahavīro, Asst. Prof. Dr.**
Co-Advisor	:	**Dr. Chalee Pukdee**

The objectives of this research were to study the academic administration situation regarding teaching and learning management at Watmuangsart School and to find guidelines for academic administration in teaching and learning management using the Professional Learning Community (PLC) approach at Watmuangsart School. This was a qualitative research. The key informants were 9 persons including of the school administrator, the head of academic administration and 7 teachers. Experts in the group discussion who experienced administrators with at least 3-5 years, included of 2 school administrators, 3 teaching staff members, and 3 specialists, totaling 8 persons. The research instruments were unstructured interviews and group discussions, and then using content analysis methods.

The research findings were as follows :

1. From the current situation in teaching and learning management, it was found that teachers still lacked skills in managing active learning, exchanging knowledge, and providing feedback for improvement and development of teaching and learning management. They were lack of appropriate techniques and innovative teaching methods to address classroom issues. Moreover, there was a deficiency in assessing and evaluating students, which did not align with the differences among students. Furthermore, teachers were not actively engaged in using PLC processes collaboratively with school administrators, faculty members, and educational personnel within the school or with teachers from other schools or external organizations.

2. Guidelines for academic administration in teaching and learning management using the Professional Learning Community (PLC) approach at Watmuangsart School, Muang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, revealed as following: 1) It is essential to promote all teachers to manage learning through thinking processes and practical applications that students can apply in real life. There should be continuous monitoring and assessment of students to cater to their diverse needs; 2) Teachers should utilize the PLC process collaboratively with internal school teachers, teachers from other schools, or external organizations to design active learning management processes; and 3) Establishing PLC processes with teachers from different schools is crucial to exchange knowledge and innovations in teaching management with external organizations or networks. Incorporating elements from Hord, S.M.'s (1997) Professional Learning Community and the Basic Education Commission's Office's guidelines is necessary to motivate teachers and ensure effective PLC activities aligned with the school's objectives.

Keywords : Guidelines, academic administration, the Professional Learning Community (PLC)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณรองอธิการบดีวิทยาเขตล้านนา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่ได้ อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. และ ดร.ชาลี ภักดี ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะแนวทาง ให้ข้อคิด กำลังใจ ในการทำสารนิพนธ์จนประสบผลสำเร็จ ตลอดจนผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในโรงเรียนวัดเมืองสาตร ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณครอบครัว และญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่อง สักการบูชาคุณพระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มี คุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรม นายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย

กิตติพัชญ์ ทองดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ช

กิตติกรรมประกาศ ..... ฌ

สารบัญ ..... ญ

สารบัญตาราง ..... ฏ

สารบัญภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

1.3 ขอบเขตของการวิจัย 4

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 5

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) 6

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ 7

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8

2.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา 8

2.2 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 14

2.3 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ 27

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 28

2.5 หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 35

2.6 หลักการทำ SWOT Analysis 46

2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ 49

2.8 บริบทของโรงเรียนวัดเมืองสาตร 53

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 57

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 63

3.1 วิธีการศึกษา 63

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 64

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 65

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 66

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล 67

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล 69

3.7 การนำเสนอข้อมูล 69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**70**
4.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร	70
4.2 ผลการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร	90
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**96**
5.1 สรุปผลการวิจัย	96
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	98
5.3 ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	**103**
ภาคผนวก	**112**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	113
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย	131
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการวิจัย	149
ภาคผนวก จ หนังสือตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัย	151
ประวัติผู้วิจัย	**153**

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 อาคารและสิ่งปลูกสร้างของโรงเรียนวัดเมืองสาตร..... 53
ตารางที่ 2.2 บุคลากรของโรงเรียนวัดเมืองสาตร..... 55
ตารางที่ 2.3 ข้อมูลนักเรียนตามระดับชั้น ปีการศึกษา 2565..... 56
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตาม เพศ อายุ หน้าที่ในโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่..... 72

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)..... 6
ภาพที่ 2.1 แผนที่ตั้งของโรงเรียนวัดเมืองสาตร..... 54
ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงสถานภาพของโรงเรียนวัดเมืองสาตร..... 71

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เป็นยุคที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านวิทยาการ สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และฐานความรู้ จึงเป็น “สังคมความรู้” (Knowledge-Based Society) ทักษะที่จำเป็นในสังคมความรู้ คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม มีทักษะจำเป็นในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อนึ่งควรเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจ การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดที่สร้างสรรค์ การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่ระบุว่า ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยังระบุถึงการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)

นอกจากนี้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนาทักษะเพิ่มเติม เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบคือ 3R4C คือ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี (อมรรัตน์ เตชะนอก, และคณะ, 2563, หน้า 1) การปฏิรูปการเรียนรู้จึงต้องยึดหลักผู้เรียนสำคัญ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้เพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงซึ่งเน้นที่การปฏิบัติ (Active Learning) ผ่านกระบวนการคิด ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ปัญหา การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

(ชุลีพร สุระโชติ และคณะ, 2563, หน้า 275) ที่สำคัญผู้สอนต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถออกแบบและสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีเป้าหมายชัดเจน จัดการเรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริง การเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคมโดยรวม และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

แนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การปฏิรูปผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอนและครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545, หน้า 136) โดยครูได้รับการเรียกร้องให้ปรับเปลี่ยนแนวคิด กลยุทธ์ การสอนตลอดจนท่าทีในการสอน ซึ่งนักการศึกษาของไทยได้แนะนำกระบวนการ PLC ให้เป็นหนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครู โดยนักการศึกษาคาดหวังว่า PLC จะเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาครูได้กับทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจาก PLC เป็นกระบวนการนำเอาปัญหาเชิงพื้นที่หรือปัญหาในบริบทจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมาร่วมแก้ปัญหา กระบวนการ PLC นี้ช่วยพัฒนาการศึกษาและการปฏิบัติงานของครูได้ดีโดยมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งนำกระบวนการนี้ไปใช้พัฒนาครูและประสบผลสำเร็จ (พงศ์เทพ จิระโร และอาพันธ์ชนิต เจนจิต, 2563, หน้า 12) การอบรมการที่ใช้กระบวนการ PLC ซึ่งหลายโรงเรียนมีการกำกับติดตามนิเทศการสอน การแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนร่วมกัน การจัดวงสนทนาทั้งในและนอกเวลาราชการ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า PLC ทำให้ครูเกิดการตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง ดังนั้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งระบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้เป็นครูดี ครูเก่ง มีคุณภาพและมีคุณธรรม อันจะส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวทางการเรียนรู้ของครูที่กำลังให้ความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน คือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Professional Learning Community : PLC) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากสภาพผลสัมฤทธิ์ในการสอบ O-Net , NT ระดับประเทศ ทำให้เป้าหมายที่ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะเพิ่มเติมของผู้เรียน ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่าง หนึ่งก็คือจะต้องมี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional Community” เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพครู ของสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการให้ความดูแลและพูดถึงการปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนงานทางวิชาการของสถานศึกษา (มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์, 2564, หน้า 169) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนรู้นั้น นอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในตัวผู้เรียนรู้เอง เช่น ความพร้อม สติปัญญา เจตคติและ สภาพแวดล้อมอื่น ๆ แล้ว กระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดให้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนรู้เช่นกัน (จุรีรัตน์ เสนาะกรรณ, 2562, หน้า 12) การสะท้อนผลเชิงวิชาชีพและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคลเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างครูผู้สอนแต่ละคน ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา และผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สอนและการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกัน และเสนอแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ดีขึ้น เพื่อช่วยจัดระบบความรู้ เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้เรื่อง

ผู้เรียนหลักสูตร เทคนิควิธีสอน เนื้อหาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเพื่อสร้างความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพของสมาชิกในชุมชนและคุณภาพผู้เรียนโดยมุ่งเน้นเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่าย (นภาพร วรเนตร สุดาทิพย์, 2564, หน้า 350) สรุปได้ว่าการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพครูผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักที่พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ แนวทางการดำเนินงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการมีค่านิยมร่วมและการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง

ดังนั้น สถานศึกษาควรตระหนักในการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูมีการพัฒนาความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหลัก และคุณภาพการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู การยกระดับคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างคุณภาพครู การพัฒนาครูนำไปสู่การยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของครูผู้สอน เพื่อร่วมมือรวมพลัง เรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลัก คือ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2559, หน้า 142) กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เป็นการบูรณาการสู่การทำงานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตามปกติ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เป้าหมายเพื่อให้ครูนำกระบวนการตามกรอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ซึ่งเป็นอีกโรงเรียนที่ครูจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยปฏิบัติงานเพื่อเป็นครูมืออาชีพ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้านวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง เตรียมความพร้อมเพื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้อย่างเท่าทันและรอบรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสอน จากรายงานผลการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา (SAR) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร ปีการศึกษา 2562-2564 พบว่าจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คะแนนเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติ (O – NET) วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ควรมีผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยให้ข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนา ครูจัดการเรียนเรียนรู้แบบ Active Learning รวมทั้งใช้กระบวนการ PLC เพื่อยกระดับคะแนนเฉลี่ยให้สูงขึ้น โดยส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้โดยจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิด แบบ PBL (Project Based Learning) ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงาน อื่นออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ดังนั้น โรงเรียนควรมีโครงการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ส่งเสริมและจัดให้มีกลุ่มครูในการทำ PLC สนับสนุนครูในการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาครูให้มีความรู้

ทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน อย่างไรก็ตามเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูมีการพัฒนาความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร จึงมีความสนใจศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร มีแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อที่ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการด้านจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย แบ่งเป็นขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก และขอบเขตด้านเนื้อหาโดยจำแนกตามขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

1) เอกสารหลักที่ใช้ในการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร และหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร โดยการศึกษาเอกสารเรื่อง SAR ย้อนหลังสามปี (2562-2564) จำนวน 3 เล่ม งานวิจัย จำนวน 20 เล่ม และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2562-2564

2) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การเลือก ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ กลุ่มงานวิชาการ จำนวน 2 คน 2) ครู สร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค จำนวน 2 คน และ 3) นักเรียนสร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค จำนวน 4 คน

3) ผู้ให้ข้อมูลหลักการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 รูป/คน โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 1 คน 2) ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน

2 คน 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจำนวน 2 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) องค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Hord, 1997, pp.14-24) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านบรรยากาศองค์กร

1.3.3 ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถานที่คือ โรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.3.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ.2565 - มีนาคม พ.ศ. 2566

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.4.1 ได้ทราบสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.2 ได้ทราบแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

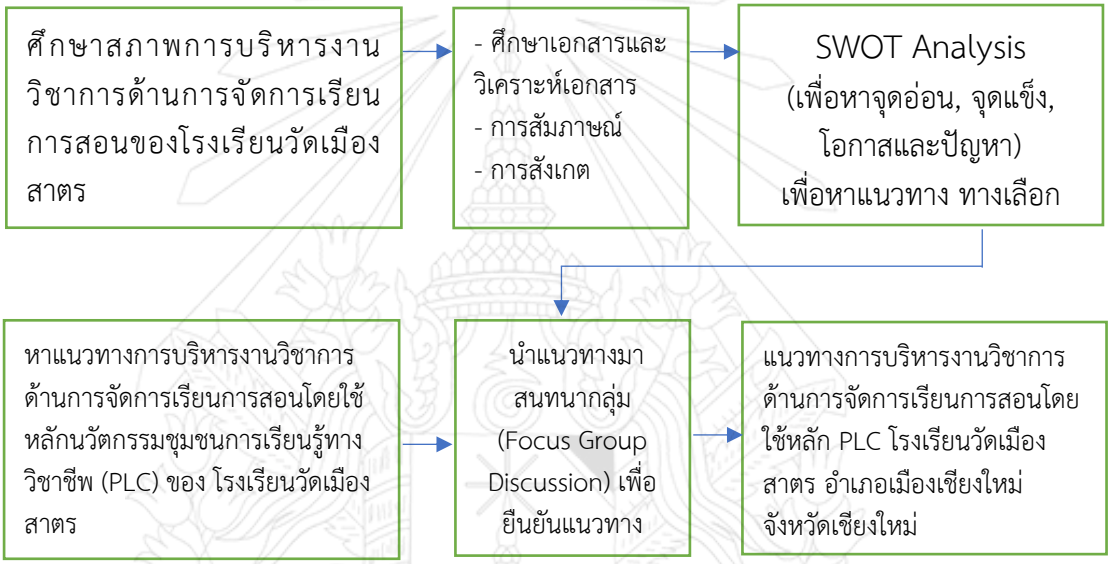
1.4.4 ได้ทราบผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอน 2 ขั้นตอนคือ

1. ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

2. หาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของ โรงเรียนวัดเมืองสาตร โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายตรงกัน ดังนี้

แนวทางบริหาร หมายถึง การกำหนดรูปแบบหรือแนวคิด และเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุดของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การพัฒนาครู พัฒนาตนเอง ใช้เครือข่ายในโรงเรียนในชุมชน เรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา ด้านประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สุดท้ายร่วมกันประเมิน ร่วมกันแก้ปัญหาทำให้การทำหน้าที่ประสบผลสำเร็จ สำหรับโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนวัดเมืองสาตร หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ที่จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาล 2 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัยตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา
2.2 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2.3 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
2.5 หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
2.6 หลักการทำ SWOT Analysis
2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
2.8 บริบทของโรงเรียนวัดเมืองสาตร
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เพราะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นผู้นำให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและสังคมภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการบริหาร ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา และกระบวนการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายการบริหาร ในการศึกษาความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ ควรทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเป็นเบื้องต้นก่อน กล่าวคือ สืบเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายถึง มนุษย์โดยธรรมชาติย่อมอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม การอยู่ร่วมกันกลุ่มของมนุษย์อาจมีได้หลายลักษณะและเรียกต่างกัน เช่น ครอบครัว เผ่าพันธุ์ ชุมชน สังคม และประเทศ เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มย่อมเป็นธรรมชาติอีกที่ในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” รวมทั้งมี

“แนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่ม” เพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย สภาพเช่นนี้ได้มีวิวัฒนาการตลอดมา โดยผู้นำกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศของภาครัฐ ในปัจจุบันอาจเรียกว่า “ผู้บริหาร” ขณะที่การควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มนั้น เรียกว่า การบริหาร (Administration) หรือการบริหารราชการ (Public Administration) ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการบริหารหรือการบริหารราชการได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า "ที่ใดมีประเทศ ที่นั่นย่อมมีการบริหาร"คำว่าการบริหาร(Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Administatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยการ (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ การบริหาร บางครั้งเรียกว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ถ้าเป็นหน่วยงานภาคเอกชน หมายถึงของหน่วยงาน และ/หรือ บุคคล) ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ เช่น

(1) การบริหารนโยบาย (Policy)
(2) การบริหารอำนาจหน้าที่ (Authority)
(3) การบริหารคุณธรรม (Morality)
(4) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Society)
(5) การวางแผน (Planning)
(6) การจัดองค์การ (Organizing)
(7) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Staffing)
(8) การอำนวยการ (Directing)
(9) การประสานงาน (Coordinating)
(10) การรายงาน (Reporting) และ
(11) การงประมาณ (Budgeting)

เช่นนี้ เป็นการนำ “กระบวนการบริหาร” หรือ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า แพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCORB) แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย พร้อมกันนี้ อาจให้ความหมายได้อีกว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับ คน สิ่งของ และหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ เช่น (1) การบริหารคน (Man) (2) การบริหารเงิน (Money) (3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) (4) การบริหารงานทั่วไป (Management) (5) การบริหารการให้บริการประชาชน (Market) (6) การบริหารคุณธรรม (Morality) (7) การบริหารข้อมูลข่าวสาร (Message) (8) การบริหารเวลา (Minute) และ (9) และการบริหารการวัดผล (Measurement) เช่นนี้เป็นการนำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า 9M แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2548, หน้า 5)

สรุปได้ว่าการบริหาร มีแนวความคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทาง หรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย ถ้าเป็นลักษณะกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศของภาครัฐ

จะเป็นการบริหารแบบช่วยเหลือ หรืออำนวยการ ซึ่งอาจเรียกว่าผู้บริหารและการบริหารตามลำดับ ดังนั้น ที่ใดมีกลุ่มที่นั่นย่อมมีการบริหาร

2.1.2 ความหมายการบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษา แยกออกเป็น 2 คำ คือ การบริหาร คำหนึ่ง และ การศึกษา อีกคำหนึ่งความหมายของ “การบริหาร” มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ทั้งคล้าย ๆ กันและแตกต่างกัน ขอยกตัวอย่างสัก 6 ความหมาย ดังนี้ 1) การบริหาร คือ ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่น 2) การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน 3) การบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงาน เพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน 4) การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการหรือทำกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุจุดประสงค์ร่วมกัน 5) การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะนำทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) การบริหาร คือศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การ หรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว จากความหมายของ “การบริหาร” ทั้ง 6 ความหมายนี้ พอสรุปได้ว่า “การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้” ส่วนความหมายของ “การศึกษา” มีผู้ให้ความหมายไว้คล้าย ๆ กัน ดังนี้ 1) การศึกษา คือ การงอกงาม หรือ การจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้งอกงามขึ้นตามจุดประสงค์ 2) การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 3) การศึกษา คือ การสร้างเสริมประสบการณ์ให้ชีวิต 4) การศึกษา คือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทุกทางในตัวบุคคล จากความหมายของ “การศึกษา” พอสรุปได้ว่า “การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี” เมื่อนำความหมายของ “การบริหาร” มารวมกับความหมายของ “การศึกษา” ก็จะได้ความหมายของ “การบริหารการศึกษา” ว่า “การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี” ซึ่งมีส่วนคล้ายกับความหมายของ “การบริหารการศึกษา” ที่มีผู้ให้ไว้ ดังนี้

การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านครอบครัว ชุมชน สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ดังนั้นจึงสรุปความหมายของ “การบริหารการศึกษา” ได้ว่า “การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี” สอดคล้องกับ จิตรจรูญ ทรงวิทยา (2561, หน้า 53-54) ความหมายการบริหาร

สถานศึกษา คือการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับ เศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตามขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา แนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับ ปฏิบัติงานอันได้แก่โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด โดยการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการกำหนดและประเมิน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นประการสำคัญได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณและการเงิน 3) การบริหารบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป ตามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 1.ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) 2.ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skills) 3.ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ดังนี้

1. ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) ประกอบด้วย การปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่น การให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การยกย่องให้ความสำคัญแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเท่าเทียมกัน การให้ความเป็นกันเอง การเข้าใจปัญหาผู้ใต้บังคับบัญชาและปัญหาร่วมกัน การเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง การแสดงความยินดียกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชา การเป็นผู้นำการอภิปรายที่สามารถจูงใจ การแนะนำระเบียบกฎหมาย กฎเกณฑ์ สภาพสังคม และการปฏิบัติงานต่อเพื่อนร่วมงาน และครูบรรจุใหม่

2. ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skills) ประกอบด้วย การทำแผนงานหรือโครงการ การจัดทำสถิติและแผนภูมิทางการศึกษา การทำหน้าที่ ประธานที่ประชุมครู การสาธิตการสอน การพูดหรือเขียนคำสั่ง การมีความรู้ระบบการเงิน การบัญชี การมีความรู้การพัสดุการจัดซื้อจัดจ้าง การมีความรู้งานสารบรรณ การมีความรู้ อ่านแบบแปลนก่อสร้างอาคารได้ การมีความรู้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ งานบริหารบุคคล การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายจุดประสงค์และขอบข่ายงาน การวิเคราะห์งานของตน และผู้อื่น การมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานของตนทั้งหมดว่าสัมพันธ์กันอย่างไร การวินิจฉัย ผลกระทบต่อหน่วยงานย่อยอื่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบย่อยหนึ่ง การรู้ถึงความต้องการ ทางการศึกษาของชุมชน การใช้คำถามอย่างมีเหตุผล การเข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของชาติทุกระดับ การรู้จักการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวอย่างและวิธีการบริหารที่ได้พบเห็นและศึกษามาแล้วนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม การเข้าใจถึงความต้องการงบประมาณ การมีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับที่สถานที่สถานศึกษาตนจัดขึ้น การอำนวยการและการให้คำปรึกษา การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

จากการสรุปความหมายของ “การบริหารการศึกษา” อธิบายขยายความได้ว่า ที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผลและการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ร่วมถึงการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคล

มาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถานศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง

2.1.3 ขอบข่ายงานสถานศึกษา การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศเพราะการศึกษา เป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจะทำให้การพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพตามต้องการได้ การบริหารการศึกษาไทยแต่เดิมใช้รูปแบบการรวมอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางและมีอำนาจการบริหาร การตัดสินใจเพียงบางส่วนไปให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา แต่แนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงานอันได้แก่ โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด โดยการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการกำหนดและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นประการสำคัญได้แก่ 1.การบริหารงานวิชาการ 2.การบริหารงบประมาณและการเงิน 3.การบริหารบุคคล 4.การบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 งานจะมีการกระจายอำนาจไปให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 รับผิดชอบและดำเนินการเอง ปัญญา แก้วกียูรและสุภัทร พันธ์พัฒนกุล, (2545, อ้างใน จิตรจรูญ ทรงวิทยา, 2561, หน้า 45) ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. การบริหารวิชาการ
   1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
   2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
   3) การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
   4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
   5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
   6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
   7) การนิเทศการศึกษา
   8) การแนะแนวการศึกษา
   9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
   10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
   11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
   12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิขาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
2. การบริหารงบประมาณ
   1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
   2) การจัดสรรงบประมาณ
   3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5) การบริหารการเงิน
6) การบริหารบัญชี
7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล
1) การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3) การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4) วินัยและการรักษาวินัย
5) การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป
1) การดำเนินงานธุรการ
2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3) งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมารบุคลากรและบริหารทั่วไป
8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10) การรับนักเรียน
11) การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบอกระบบและตามอัธยาศัย
12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13) งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่และหน่วยงานอื่น
17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
18) งานบริการสาธารณะ

2.1.4 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา วรรณา เวียงแก้ว และคณะ (2558, หน้า 32) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การปฏิบัติตามแผน โครงการและกิจกรรม 2) มีการวางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ และ 3) การ

สร้างแผนสนับสนุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ และสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถมีทักษะ มีคุณธรรม และนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ในขณะที่ เสรี ภักดี (2564, หน้า 13) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกิดจากการร่วมมือกัน ทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารองค์กร ซึ่งโดยประกอบด้วยกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดรูปโครงสร้างการบริหาร การบริหารงานบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือภายในองค์กร การเสนอรายงานต่อผู้บริหาร และการจัดทำงบประมาณการเงิน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุด มีความถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

2.2 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.2.1 ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ได้รับอิทธิพลมาจากวงการธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ประสบผลสำเร็จ ส่วนในวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง ๆ ได้แสวงหานวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร จนกระทั่งปี ค.ศ.1980 เป็นต้น มามีการศึกษาพบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้น ต้องปรับปรุงกระบวนการบริหารโดยมุ่งปรับระบบโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเสียใหม่ มีการกระจายอำนาจการบริหาร รวมไปถึงการจัดการศึกษาไปยังโรงเรียนให้มากขึ้น และโดยให้โรงเรียนบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและมอบอำนาจให้มีการตัดสินใจ นอกจากแนวคิดในเรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาแล้ว ยังเกิดกระแสเรื่องการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (Shared - Decision Making Movement) ขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน และในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ได้มีการใช้วิธีการและกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นแห่งแรกแล้วแพร่หลายไปยังประเทศอื่นๆ ทั่วทุกภูมิภาคของโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 1 - 2) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความคล่องตัวในการ

บริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความหมายและลักษณะสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) ไว้ว่าเป็นกลยุทธในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจไปจาก ระดับรัฐหรือเขตการศึกษาไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีอำนาจควบคุมกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งให้มีหน้าที่และรับผิดชอบตัดสินใจเกี่ยวกับ งบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร

กมลกานต์ บุญน้อม (2559, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) หมายถึงการบริหารขัดการศึกษาที่หน่วยปฏิบัติโดยมีโรงเรียนเป็นฐานหรือ เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาอาศัยหลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่มีความคล่องตัวเป็นอิสระในการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและ การบริหารทั่วไป ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน ภายใต้คณะกรรมการ สถานศึกษา (School Board หรือ School Committee หรือ School Council) ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่า และ ผู้ทรงคุณวุฒิรวมพลังในการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหาตลอดจนดำเนินการ เพื่อพัฒนากิจกรรมด้าน การจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

J.L. David (1989, p.46) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูป การศึกษา โดยการกระจายอำนาจจัดการศึกษาไปยังโรงเรียนให้มากขึ้น โดยมีสมมติฐานว่า การให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่มากขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและมีผลผลิตดีขึ้น

C. Edley, Jr (1992, p.65) กล่าวว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา ผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับโรงเรียนไม่ได้มีแต่เพียงผู้บริหารเท่านั้น แต่ยังมีตัวแทน คณะครูและผู้ปกครองร่วมอยู่ด้วยคณะบุคคลเหล่านี้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กำหนดการและตารางเวลาต่าง ๆ การควบคุมวินัยนักเรียน งานบุคลากรและงบประมาณ

B.J. calwell and J.M. Spinks (1988, p.17) ได้ให้ความหมายโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการเอาไว้ว่า “เป็นการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร (ได้แก่ ความรู้ เทคโนโลยี อำนาจหน้าที่ วัสดุครุภัณฑ์ บุคลากร เวลา และงบประมาณ) เป็นการกระจาย อำนาจทางการบริหารจัดการมากกว่าจะเป็นอำนาจการเมือง และให้เกิดการตัดสินใจในระดับโรงเรียนภายใต้กรอบนโยบายของท้องถิ่นและของรัฐ ในขณะเดียวกันโรงเรียนยังมีความรับผิดชอบที่จะตรวจสอบได้ในการใช้ทรัพยากรที่จัดสรรให้

จากความหมายในความหลากหลายของนักการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่กระจายอำนาจการจัด การศึกษาไปสู่สถานศึกษาให้มีอิสระและคลองตัวในการตัดสินใจในรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคคลที่ มีส่วนได้ส่วน

เสียร่วมกัน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง พัฒนาตามศักยภาพของ โรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเองตามความต้องการ และสอดคลองกับชุมชนท้องถิ่น

2.2.2 หลักสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยทั่วไปมีหลักการได้กล่าวไว้ในแต่ละประเด็น ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186) ได้ให้หลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 6 หลักการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการของท่านอื่นๆ ดังนี้

1) หลักการการกระจายอำนาจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80) ได้กล่าวว่า หลักการกระจาย อำนาจ คือ การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนสำหรับประเทศไทย โดยจะมีการกระจาย อำนาจจากส่วนกลาง และเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามา มีบทบาทในการบริหารการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน 21 ปัญญา

กนกพิชญ์ ศิริสุข (2556, หน้า 20) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจจากรัฐไปสู่สถานศึกษาเพื่อเพิ่มอำนาจในการตัดสินใจให้กับสถานศึกษาในด้านงานวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และ การบริหารทั่วไป และมีความเชื่อมั่นว่าการมีอิสระมีความคล่องตัวในการตัดสินใจในการสั่งการด้านต่าง ๆ จะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

สัมมา รธนิธย์ (2556, หน้า 149) ได้กล่าวว่า หลักการกระจายอำนาจ เป็นการแก้ปัญหาที่ควรดำเนินการ ณ ที่เกิดปัญหาอย่างทันท่วงทีมอบอำนาจให้กับผู้ที่รู้ปัญหาเข้าใจ ปัญหาสามารถตัดสินใจจัดการกับปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยมุ่งประเด็นที่ประสิทธิภาพและการ แก้ปัญหาที่รวดเร็วและทันท่วงที

จรุณี เก้าเอี้ยน (2556, หน้า 214) กล่าวไว้ว่า หลักการกระจายอำนาจ (Decentrali - Zation) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงต้นสังกัดและส่วนกลางให้ลงไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการการกระจายอำนาจ มีความสอดคล้องกับ หลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการการกระจายอำนาจ คือ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษามีอิสระ และความคล่องตัว ในการบริหารตนเองมากขึ้นและเป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholders) ในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในระดับโรงเรียนให้มากที่สุด

สรุป หลักการการกระจายอำนาจ คือ การที่สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในออกเป็น 4 ฝ่ายงานอย่างชัดเจน คือ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายงบประมาณ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานตามโครงสร้าง มีการ

มอบหมายงาน บทบาท หน้าที่การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ตรงตามความถนัดและความสามารถ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการช่วยเหลือประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับหน่วยงานภายนอก คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งสามารถตัดสินใจในการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายอย่างอิสระ

2) หลักการบริหารตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารตนเอง (Self - Management) สถานศึกษาจะมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารในรูปแบบองค์คณะบุคคลคือคณะกรรมการโรงเรียน หรือ คณะกรรมการสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80) กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารตนเอง คือ สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารในรูปขององค์คณะบุคคล

กนกพิชญ์ ศิริสุข (2556, หน้า 20) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารตนเอง (Self-Managing) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้หลากหลายแนวทาง ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียนน่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง

สัมมา รธนิธย์ (2556, หน้า 149) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารตนเอง สถาน ศึกษาจะมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปขององค์คณะบุคคล คือคณะกรรมการสถานศึกษา

จามจุรี จำเมือง และคณะ (2558, หน้า 9) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารตนเอง (Self - Managing) มีเป้าหมายให้โรงเรียนได้จัดระบบบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียน โดยเชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นน่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ซึ่งถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการบริหารตนเอง มีความสอดคล้องกับหลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่จะคิดหรือกำหนดการดำเนินงานในโรงเรียนได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการบริหารที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานก็จะเกิดปัญหาน้อยและมีผลสำเร็จที่มากขึ้น

สรุป หลักการบริหารตนเอง คือ สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้หลากหลายวิธีตามบริบทของสถานศึกษา โดยไม่ต้องรอการตัดสินใจจากหน่วยงานบังคับบัญชาที่สูงกว่า สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันเหตุการณ์และเหมาะสมตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย สามารถระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาโรงเรียนตนเองได้อย่างอิสระ มีอำนาจจัดซื้อจัดจ้างได้ด้วยตนเอง โดยการจัดซื้อจัดจ้างสอดคล้องตามความต้องการ และถูกต้องตามระเบียบข้อปฏิบัติของ

ทางราชการ มีข้อกำหนดมาตรฐานในการพิจารณา ให้ประโยชน์ตอบแทนแก่ครูและบุคลากรของตนเอง สถานศึกษากำหนดให้ทุกฝ่ายงานทำแผนการ พัฒนาตนเองเสนอต่อที่ประชุมตามวาระต่าง ๆ

3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนการตัดสินใจ การกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมคิดร่วมทำ เน้นการกระจายโอกาสไปให้ทั่วถึงองค์กร เพื่อโยงใยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80 - 81) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วม คือ การให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมทำ

กนกพิชญ์ ศิริสุข (2556, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครองตัวแทนชุมชนตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

จามจุรี จำเมือง และคณะ (2558, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration) มีเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจในการจัดการศึกษา โดยสามารถร่วมกันกำหนดนโยบายของสถานศึกษา กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างนี้เป็นต้น เพื่อความร่วมมือกันในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสอดคล้องกับ หลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจและร่วมกันจัดการศึกษาซึ่งได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนศิษย์เก่าและตัวแทน ชุมชน การที่บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและพร้อมจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

สรุป หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่สถานศึกษามีคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนดมีการจัดประชุมชี้แจ้งบุคลากร คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาร่วมกัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ร่วมถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้บริหารให้คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรต่าง ๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เช่น การประชุมคณะกรรมการนักเรียน ตู้รับฟัง ความคิดเห็น มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

4) หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน

ณรงค์ โภคสวัสดิ์ (2550, หน้า 27) ได้กล่าวว่า หลักการมีภาวะผู้นาแบบเกื้อหนุน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทั้งจิตวิทยา และมีศิลปะในการที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงศักยภาพของตนเองออกมาประดิษฐ์คิดค้นพัฒนาคุณภาพงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารยังเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) ได้กล่าวว่า หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ไม่ใช่มีผู้นำแบบชี้นำหรือสั่งการ แต่มีผู้นำที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกหรือเป็นผู้นำที่คอยให้คำชี้แนะในการทำงานแก่ผู้ตาม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80) ได้กล่าวว่า หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน คือ เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่ผู้ตาม ไม่ใช่ใช้อำนาจการสั่งการเพียงอย่างเดียว เพื่อให้เกิดการทำงานที่สะดวกมากขึ้น ผู้ตามจะมีผู้นำคอยให้คำปรึกษาและพร้อมที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ตลอดเวลา

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 181) กล่าวว่า หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (Supporting Leader) เป็นหลักการโดยมีผู้บริหารเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน มีความสอดคล้อง กับหลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการมีภาวะผู้นำแบบ เกื้อหนุน คือ การมีภาวะผู้นำที่ไม่ใช่ผู้นำแบบชี้นำหรือสั่งการ แต่เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิผล

สรุป หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับและบริหารงานได้มาตรฐานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสามารถในการสื่อสารใจกว้าง ยินดีรับฟังและเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่น ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมเพื่อให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จ ให้การสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาให้กับครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปรับเปลี่ยนหน่วยงานและพัฒนางานตลอดเวลาเพื่อให้การดำเนินงานทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเปิดโอกาสให้มีการพบปะพูดคุยแบบเป็นกันเองระหว่างผู้นำ และผู้ร่วมงานทุกระดับ ส่งเสริมสนับสนุนครูและ บุคลากรให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการบริหารมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) หลักการการพัฒนาทั้งระบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2545, หน้า 3) กล่าวว่า หลักการพัฒนาทั้งระบบ เป็นการบริหารการศึกษาที่โรงเรียน ต้องพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน โรงเรียนต้องพัฒนาระบบสารสนเทศระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้สามารถดำเนินการ

ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนและชุมชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องมีการปรับทั้งในเรื่องโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์การ โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วยและสนับสนุนกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) ได้กล่าวว่า หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach) มีทั้งเรื่องโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วยและสนับสนุน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80) ได้กล่าวว่า หลักการพัฒนาทั้ง ระบบ คือ การปรับโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงที่ระบบทั้งหมดเห็นด้วย และสนับสนุน เกิดการพัฒนาที่รอบด้าน ระบบต่างๆ ภายในองค์กรมีการพัฒนาที่ต่อเนื่องและสอดรับสนับสนุนกัน

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 181) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการพัฒนา ทั้งระบบ (Whole-School Approach) เป็นการยึดรูปแบบของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการ บริหารการจัดการสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเปลี่ยนแปลง

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการการพัฒนาทั้งระบบ มีความสอดคล้องกับ หลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186 - 187) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการการพัฒนาทั้งระบบ คือ การปรับโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารใหม่ โดยมีการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเห็นด้วยและสนับสนุน

สรุป หลักการการพัฒนาทั้งระบบ คือ การที่สถานศึกษามีระบบประกัน คุณภาพภายในที่พร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ฝ่ายต่าง ๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนดวิธีการประเมินผลการดำเนินงานทางวิชาการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนให้มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในฝ่ายและกลุ่มสาระของตนเอง เพื่อการพัฒนาที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ที่มีความพร้อมเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกฝ่าย

6) หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เมื่อสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ มีคุณธรรมมีความโปร่งใสและจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชนเป็นประจำทุกปี

ณรงค์ โภคสวัสดิ์ (2550, หน้า 27) ได้กล่าวว่า หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้เป็นการที่ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยปฏิบัติมีความพร้อมในการรับการตรวจสอบจากหน่วยงานทางการศึกษาจากองค์กรอิสระ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เกิดการบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐานและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) กล่าวว่า หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เมื่อโรงเรียนได้รับอิสระและอำนาจมาก็ต้องแสดงความรับผิดชอบที่จะให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 80) ได้กล่าวว่า หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ คือ โรงเรียนต้องพร้อมให้มีการตรวจสอบเพื่อให้การบริหารและการจัด การศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 181) ได้กล่าวไว้ว่า หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบติดตามผลให้เกิดความโปร่งใสและให้การบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการใช้อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหา และจัดกิจกรรมการศึกษาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีความ สอดคล้องกับหลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2553, หน้า 39 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 186-187) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หลักการความ รับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ คือ การที่โรงเรียนต้องพร้อมรับผิดชอบในการกระทำ การดำเนินการที่จะตามมาที่เป็นได้ทั้งในทางบวก และในทางลบและต้องพร้อมให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

สรุป หลักการความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้คือ การที่สถานศึกษามีการ จัดระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณ ทรัพย์สินและรายได้ที่ถูกต้องโปร่งใส มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการ บริหารงานอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ งานของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรได้รับทราบในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคณะกรรมการ การพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งของสถานศึกษา สถานศึกษา มีการจัดทำสรุปรายงานประจำปีเสนอให้หน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบ

จากหลักการที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมีหลักการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคือ การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องกระจายอำนาจที่มีให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องเป็นสถานศึกษาที่มีอิสระ มีความคล่องตัว ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง สถานศึกษาจะต้องจัดระบบการบริหารจัดการตนเอง ให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา และการดำเนินการจะต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยการตรวจสอบที่จะทำให้ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้อื่นคือการตรวจสอบที่เกิดจากองค์กรภายนอก จากหลักการที่กล่าวมาข้างต้น หากสามารถนำหลักการต่าง ๆ มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาก็จะได้รับประโยชน์เกิดการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบุคคล และด้านงบประมาณ การนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาปรับใช้ในด้านต่าง ๆ พอจะยกตัวอย่างได้ดังนี้ ด้านบริหารทั่วไป เช่น การกระจายอำนาจภายในโรงเรียน การให้ตัวแทนของผู้มีผลประโยชน์ได้เสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การจัดโครงสร้างองค์กรให้เป็นระบบครบวงจรมีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ด้านการบริหารวิชาการ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น ส่วนด้านบุคคล เช่น การส่งเสริมและพัฒนาครู มอบอิสระให้ครูบริหารจัดการชั้นเรียนของตนเองได้อย่างเต็มที่ และด้านงบประมาณ เช่น การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการรวมมือกันของทุกฝ่าย

2.2.3 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการศึกษารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมีรูปแบบที่คล้ายกันหรือเหมือนกันของแต่ละท่าน ซึ่งการบริหารจัดการจะอยู่ภายใต้การตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียน ดังต่อไปนี้

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2553, หน้า 210) ได้สรุปว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานมี 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control SBM) เป็นรูปแบบที่เพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง โดยมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการที่ได้เข้ามาใช้บริการศึกษา มีความพึงพอใจในการศึกษาที่ได้จัดให้มากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจะมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนก็คือ การทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในการบริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative Control SBM) คือเป็นแบบที่มีคณะกรรมการโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งมาจะแสดงบทบาทเป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง คณะกรรมการจะประกอบด้วยตัวแทนครูตัวแทนผู้ปกครองตัวแทนชุมชน ตัวแทนนักเรียน (เฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) คณะกรรมการมีบทบาทในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหาร แต่อำนาจการตัดสินใจ ขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

3. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) เป็นรูปแบบที่เชื่อว่าครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นผู้ปฏิบัติการเรียนการสอนโดยตรง จึงย่อมได้รับรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับนักเรียนได้ดีกว่าฝ่ายอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้รูปแบบนี้ตัวแทนคณะครูจึงมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งจะประกอบไปด้วยผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้แทนครูจากสหภาพครู 1 คน ผู้แทนครูเลือกโดยกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน 2 คน ผู้แทนครูซึ่งกลุ่มครูเลือกกันเอง 2 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 1 - 2 คน และสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน บทบาทของคณะกรรมการรูปแบบนี้จะเป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหารไปด้วยในตัว

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional/Community Control SBM) จะถือว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีบทบาท มีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยจะมีสัดส่วนของผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครองและชุมชนในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน เข้ามาอยู่ในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, หน้า 65) ได้กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีอยู่อย่างน้อย 4 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative Control SBM) โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นมามีบทบาทสำคัญในการเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาให้แก่ผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหาสถานศึกษาจะเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง คณะกรรมการที่อยู่ในรูปแบบนี้จะประกอบไปด้วย ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนนักเรียนในระดับชั้นมัธยม ศึกษาคณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหาร แต่อำนาจการตัดสินใจเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น ในรัฐเอ็ดมอนตัน ประเทศแคนาดา และรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) รูปแบบนี้เกิดขึ้นมาจากแนวคิดที่เชื่อว่าครูเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ย่อมจะรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ทำให้มีตัวแทนคณะครูมากที่สุดในคณะกรรมการรูปแบบนี้คณะกรรมการสถานศึกษาจะประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นประธาน ผู้แทนครูจากสหภาพครู 1 คน ผู้แทนครูเลือกโดยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ผู้แทนครูซึ่งกลุ่มครูเลือกกันเอง 2 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 1-2 คน และสมาชิกจากสภา ABC (Association Building Council) 1 คน บทบาทของคณะกรรมการเป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหาร ตัวอย่าง เช่น ในเขตโคลัมบัส รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control SBM) จุดประสงค์ของรูปแบบนี้คือ การต้องการเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้มากที่สุด คณะกรรมการสถานศึกษา จึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวอย่าง เช่น คณะกรรมการสภาบริหารสถานศึกษา (Board of Trustees) ในประเทศนิวซีแลนด์ที่ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง 5 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแทนนักเรียน 1 คน (เฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย) ประธานคณะกรรมการที่มาจากกลุ่มผู้แทนชุมชนหรือผู้ปกครอง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษารูปแบบนี้คือ การทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

4. รูปแบบที่มีครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional/Community Control SBM) รูปแบบนี้มีแนวคิดที่ว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ทำให้สัดส่วนของผู้แทนครูและผู้แทนผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีจำนวนเท่า ๆ กัน ในคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น ในเมืองซอลต์เลกซิตีรัฐยูทาห์ในสหรัฐอเมริกา และประเทศสเปน

สัมมา รธนิธย์ (2556, หน้า 150) สรุปว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการโรงเรียน (School Board) หรือสภาโรงเรียน (School Council) ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนโดยทั่วไปจะประกอบด้วยตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียน แบบของคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมี 4 แบบ ดังต่อไปนี้

1. แบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative Control School Council) เกิดขึ้นจากแนวคิดการกระจายอำนาจหน้าที่ในการบริหารการเงิน บุคลากร และวิชาการ ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด คณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็นแต่อำนาจในการตัดสินใจท้ายสุดจะอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control School Council) รูปแบบนี้จะมีตัวแทนครูเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด การจัดคณะกรรมการรูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กนักเรียนมากที่สุดย่อมรู้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ และถ้ามีโอกาสในการได้ตัดสินใจในการบริหารก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด

3. แบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control School Council) รูปแบบนี้มี จุดประสงค์เพื่อการเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน ผู้ปกครองที่มากขึ้น มีแนวคิด สำคัญ คือ การมีหลักสูตร มีการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สามารถตอบสนองความต้องการของ ผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นได้มากที่สุด

4. แบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional/Community Control School Council) แนวคิดนี้เชื่อว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก สัดส่วน ของผู้แทนครูและผู้แทนจากผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีเท่า ๆ กัน

Murphy & Beck (1995 อ้างถึงใน สมาน อัศวภูมิ, 2553, หน้า 100) สรุป ได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

1. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยการที่ผู้บริหารมีบทบาทหลัก (Administrative Control) การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยผู้บริหารมีบทบาทหลัก มีการปฏิบัติกันอยู่ในหลายเขตพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ที่มีบทบาทหลักในการที่จะตัดสินใจคือผู้บริหาร แต่ก่อนที่ผู้บริหารจะสามารถตัดสินใจอาจจะมีการปรึกษาหารือคณะครู หรือผู้ปกครองก่อนก็ได้ โดยในบางแห่งอาจจะมีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือไม่มีก็ได้

2. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยการที่ครูมีบทบาทหลัก (Professional Control) โรงเรียนหลายแห่งและในหลายเขตพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยครูมีบทบาทหลัก หมายความว่าในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนแทนที่ผู้บริหารจะตัดสินใจเพียงคนเดียวเหมือนกับแบบแรก ผู้บริหารจะใช้วิธีการนำเรื่องต่าง ๆ เข้าที่ประชุม เพื่อปรึกษาหารือกับคณะครูอาจารย์และให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะโดยการขอเสียงเห็นชอบแบบ

เป็นประชามติหรือการลงคะแนนเสียงก็ได้บางแห่งใช้วิธีการให้มีสัดส่วนครูในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นครึ่งหนึ่งของจำนวนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและตัวแทนประชาชน เป็นต้น

3. การบริหารแบบฐานโรงเรียนโดยชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control) รูปแบบการบริหารแบบนี้คล้ายกันกับแบบครูมีบทบาทหลัก ต่างกันตรงที่ได้เปลี่ยนจากการประชุมร่วมกับครูหรือผู้แทนครูเป็นหลักในคณะกรรมการสถานศึกษา มาเป็นผู้ปกครองนักเรียนหรือบุคคลในชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

4. การบริหารแบบฐานโรงเรียนแบบผสมผสาน (Hybrid Model) รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากการผสมผสานรูปแบบการบริหารในแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกันระหว่างสองรูปแบบ หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ จากการศึกษาเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 1991 พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้คำตอบตรงกันว่าได้ใช้การบริหารแบบผสมผสานมากที่สุด ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสำคัญในเรื่องที่ต้องการจะตัดสินใจ ซึ่งในบางเรื่องผู้บริหารสามารถตัดสินใจคนเดียวได้ บางเรื่องอาจจำเป็นต้องปรึกษาครูอาจารย์ หรือคณะกรรมการสถานศึกษา บางเรื่องอาจจะต้องทำประชาพิจารณ์ และบางเรื่องอาจต้องดำเนินการในหลายรูปแบบ

Leithwood, Kennethand Meuzies,Teresa (1998 อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2546, หน้า 66) กล่าวถึงรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

1) รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

แนวคิดในการกระจายอำนาจด้านการบริหารทั่วไป ด้านการเงิน ด้านบุคลากร และด้านวิชาการให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น ในระยะแรก ๆ คณะกรรมการโรงเรียนที่ตั้งขึ้นมักจะมีบทบาทอยู่ที่การเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก ถึงแม้ว่าคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทน คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่จากเขตการศึกษา และในบางแห่งในระดับมัธยมศึกษาจะมีตัวแทนนักเรียนเป็นคณะกรรมการด้วยก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธานและเจ้าหน้าที่เขตการศึกษาเป็นกรรมการโดย ตำแหน่งส่วนคณะกรรมการอื่น ๆ มาจากกลุ่มบุคคลแต่ละประเภทในการกำหนดนโยบาย ในการวางแผนในการหาแนวทางแก้ปัญหาและการดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็น ผู้บริหารมักจะใช้วิธีขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนหรือตัวแทนชุมชนอยู่เสมอ แต่อำนาจในการตัดสินใจสุดท้ายยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน การบริหารรูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักในประเทศสิงคโปร์ โรงเรียนในเขต Edmonton เมือง Alberta ประเทศ Canada ซึ่งประกาศใช้เป็นทางการทั่วทั้งเขตในปี ค.ศ. 1980 มีการประกาศตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนในทุกโรงเรียนให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนได้มากขึ้น แต่อำนาจตัดสินใจยังอยู่ที่ตัวผู้บริหารโรงเรียน อีกตัวอย่างหนึ่งของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ผู้บริหารเป็นหลักในการ ควบคุมและตัดสินใจ คือ การจัดการศึกษาในรัฐ Texas สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีกฎหมายประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1990 โดยในระยะแรกมักจะมีรูปแบบการบริหารแบบควบคุมโดยผู้บริหาร แต่ต่อมาก็จะค่อย ๆ เปลี่ยนไปใช้รูปแบบที่ควบคุมโดยครู

2) รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก

การบริหารตามแนวนี้ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน รูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติจึงย่อมจะรับรู้ปัญหา ทุกอย่างได้ดีกว่า และถ้ามีโอกาสตัดสินใจก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด การบริหารลักษณะนี้มีในเขตโคลัมบัส รัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกาศใช้ เมื่อ ปี ค.ศ. 1989 โดยก่อนหน้านั้นได้มีโครงการนำร่อง มีการตั้งสภา ABC (Association Building Council) ขึ้นในแต่ละเขตการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนสหภาพครู 1 คน ตัวแทนครู 2 คน เลือกโดยกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและผู้แทนครูอีก 2 คน ซึ่งเลือกโดยคณะครู รวมมีสมาชิกสภา ABC จำนวน 5 คน ตัวอย่างของคณะกรรมการแบบที่ควบคุมโดยครูที่เห็นชัดอีก 2 แห่ง คือ ในไมอามีและ ลอสแองเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยในแต่ละโรงเรียนคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง และสมาชิก 1 คน จาก สภา ABC การตัดสินใจใช้เสียงข้างมาก คือ 2 ใน 3 ขึ้นไป ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจคัดค้านได้

3) รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก

จุดประสงค์ของแบบการบริหารที่ควบคุมโดยชุมชน คือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา แนวคิดสำคัญก็คือ หลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วนจำนวนผู้แทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด การบริหารลักษณะดังกล่าวในประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งได้มีกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1989 โดยการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่โรงเรียนและชุมชนมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียน เรียกว่า คณะกรรมการสภาบริหารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง 5 คน (มาจากการเลือกตั้ง) ผู้แทนครู 1 คน (จากการเลือกตั้ง) ผู้บริหารโรงเรียน และนักเรียน 1 คน (เฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) คณะกรรมการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการเงิน การให้จ้างและเลิกจ้างผู้บริหารและครูและการบริหารทุกอย่างในโรงเรียน คณะกรรมการจะต้องมีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนระบุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) เพื่อความชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ ในชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายปฏิรูปการศึกษา (Chicago Reform Act) ในปี ค.ศ. 1988 ได้มอบอำนาจในการบริหารให้แก่คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งมีอำนาจในการจ้าง การประเมินหรือเลิกจ้างผู้บริหารโรงเรียนได้ คณะกรรมการโรงเรียนประกอบด้วยสมาชิก 11–12 คน เป็นผู้ปกครอง 6 คน ผู้แทนชุมชน 2 คน ผู้แทนครู 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน (เฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ผู้แทนผู้ปกครองและชุมชนมาจากการเลือกตั้งทุก ๆ 2 ปีผู้แทน ครูได้รับการแต่งตั้งจากเขตการศึกษาโดยผ่านการลงมติจากคณะครู ผู้บริหารมีสิทธิในการออกเสียงในทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องที่เกี่ยวกับการประเมินและสัญญาจ้างผู้บริหารเอง

4) รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก

แนวคิดของคณะกรรมการโรงเรียนลักษณะนี้มีความเชื่อว่า ทั้งครู และผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะได้รับรู้ค่านิยม และความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะเดียวกันผู้ปกครอง ก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยสัดส่วน

ของผู้แทนครู และผู้แทนจากผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีเท่า ๆ กันในคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

สรุปรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมี 4 รูปแบบด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งรูปแบบนี้อำนาจการตัดสินใจในการบริหารจะเป็นของผู้บริหารเพียงคนเดียว ฝ่ายอื่น ๆ จะเป็นแค่ผู้เข้ามาเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ ในการบริหารเท่านั้น

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก รูปแบบนี้จะมีสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการที่เป็นครูมากกว่าฝ่ายอื่นสาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะการมองว่าครูเป็นผู้ใกล้กับนักเรียนมากที่สุดจึงเป็นการมอบอำนาจในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก จะเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารในสัดส่วนที่มากกว่าฝ่ายอื่น ๆ เพื่อมีจุดประสงค์ให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชนรูปแบบนี้ยังให้อำนาจคณะกรรมการที่มาจากผู้ปกครองและชุมชนสามารถบริการการเงิน การจ้างบุคลากรหรือผู้บริหารได้ด้วย

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก จะมีสัดส่วนผู้แทนครู และผู้แทนจากผู้ปกครองชุมชนเท่า ๆ กัน เข้ามาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน โดยเล็งเห็นว่า ครู และผู้ปกครองหรือชุมชนต่างฝ่ายต่างสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กันได้ ซึ่งยึดผลประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งแต่ละรูปแบบก็จะเน้นความสำคัญตามความสำคัญในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเกิดความเหมาะสมเข้ากับบริบทของโรงเรียนในการจัดการศึกษา หรือในบ้างเรื่องที่ต้องการจัดการแบบพิเศษเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการบริหาร ฉะนั้นหากต้องการให้การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพอาจต้องพิจารณารูปแบบที่เข้ากับสถานการณ์ เพื่อผลการบริหารที่ออกมาดีอย่างที่สุด ทั้งนี้โรงเรียนสามารถพิจารณารูปแบบการบริหารได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ

2.3 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสังคมโดยรวม โดยมีแนวคิดและหลักการที่สำคัญดังนี้

2.3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารที่จะสนับสนุนให้วิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การบริหารวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2554 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 และ (ฉบับที่ 3) 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน

ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นนปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนวัดผลประเมินผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ดังนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้ให้ทัศนะว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการจึงเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดโดยเฉพาะ เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็น เครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร หากเปรียบว่าเป็นการดำเนินการแล้วการ บริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือนโยบายทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องกับ กมล ภู่ประเสริฐ (2547, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารงานด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เกิดผลประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคน ต้องร่วมมือกันในการดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างมาตรฐาน และคุณภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการในการพัฒนาความสามารถ และศักยภาพของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ อาทิด้านความรู้ด้านทักษะ ด้านเจตคติ เป็นต้น แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ได้รับความสนใจจากนักวิชาการในด้านการศึกษามาตั้งแต่ในอดีต มีแนวคิด มุมมองที่หลากหลาย โดยให้ความหมาย ความสำคัญ หลักการของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญดังนี้

2.4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการในด้านการศึกษา ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ดังที่ วิชัย ประสิทธ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 255) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มี ระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินการ ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ จนถึงการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2549, หน้า 16) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือสภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด ซึ่งหมายความรวมถึงรูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 25) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญ ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ

ตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย นอกจากนี้มีนักวิชาการต่างประเทศ เช่น Hough and Duncan (1970, p.144) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และมีความสุข การจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน มีความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมกับท้องถิ่น 2) การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเลือกวิธีสอนและวิธีจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ 3) การวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมและและสามารถวิเคราะห์ผลได้ และ 4) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึงความสามารถในการประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ และ Hills (1982, p.266) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึงกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งจะต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดไว้ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล ซึ่งในการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

2.4.2 หลักการในการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 25) ได้ให้หลักการในการจัดการเรียนรู้ว่าต้องให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ให้หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความสุข ในการเรียนรู้ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการให้ความสำคัญ ของความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้าน

ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบและแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลสำหรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน 3) การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานของสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง พัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริงและทักษะด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงตามธรรมชาติเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ได้รับรู้เกิดการยอมรับเห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

สรุปว่าการในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรม

2.4.3 ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้

ยุพิน ศิริพละ (2537, อ้างถึงใน ประกาศิต อานุภาพแสนยากร, 2555, หน้า 2-3) ได้ระบุถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม การจัดการเรียนรู้และการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เร็วขึ้น จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียน 3 ประการ คือ ความรู้ ทักษะ และ เจตคติ ดังนั้น ในการสอนของผู้สอนที่มีการวางแผนไว้อย่างมีเป้าหมาย ย่อมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 2) การจัดการเรียนรู้ช่วยให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาบรรลุผล จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้นในการสอนจึงต้องใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน ใช้เทคนิคการสอน และใช้จิตวิทยาเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร คือ ในขั้นการนำไปใช้ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่สำคัญที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงตัวผู้สอนจากเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ชี้นำผู้เรียนให้เป็นคนดี เข้าถึงองค์ความรู้ มีความสามารถในการคิดนำความรู้มาแก้ปัญหา เมื่อพฤติกรรมการสอนของผู้สอนและพฤติกรรมการเรียน ของผู้เรียนเปลี่ยนก็นับได้ว่าการเรียนการสอนได้ช่วยพัฒนาหลักสูตร 4) การจัดการเรียนรู้เป็นการสร้างแบบอย่างให้กับผู้เรียนในการคิดการทำผู้สอนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นอย่างมากทั้งด้านวาจา ความคิด บุคลิกภาพและความประพฤติ การกระทำของผู้สอนจะอยู่ในสายตาผู้เรียนตลอดเวลา ผู้เรียนจะเลียนแบบผู้สอนโดยไม่รู้สึกตัว ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ลูกศิษย์ซึมซับสิ่งที่ดีจากตัวผู้สอน เช่น

การตรงต่อเวลา การพูดจาชัดเจน การแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น 5) การจัดการเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างความรู้ ผู้สอนเป็นผู้ชี้นำหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียน ได้ค้นคว้าหาความรู้โดยการสังเกต สำรวจ ทดลอง วิเคราะห์จนพบคำตอบ ซึ่งเป็นวิธีการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง 6) การจัดการเรียนรู้พัฒนาความเป็นมนุษย์ทุกด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้เน้นให้การจัดการเรียนรู้ต้องพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข มีความเท่าเทียมกัน เจริญก้าวหน้าทันโลกแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุขมีงานทำ รวมถึงสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557, หน้า 9) ได้ให้ระบุความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ว่า เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ 1) มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ 2) เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ 3) เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน 4) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 5) สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้ อนึ่ง การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือ การให้การศึกษา ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

สรุปได้ว่า ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านทักษะ และเจตคติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” อยู่ร่วมสังคมอย่างมีความสุข

2.4.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ กาญจนา คุณารักษ์ (2543, หน้า 28) ได้กล่าวว่ารูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียน การสอนสำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกันภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน องค์ประกอบทั้งหลายได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรรมการสอนและการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต (2554, หน้า 2-13) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอน/รูปแบบการเรียนการสอน คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าว มักประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่

มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินกิจกรรมการสอนอื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้ ในขณะที่ ทิศนา แขมมณี (2555, หน้า 221) ได้ให้คำนิยามของรูปแบบการเรียนการสอน คือ สภาพของลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือรูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะ ของรูปแบบนั้น ๆ และ ประกาศิต อานุภาพแสนยากร (2555, หน้า 108) ได้สรุปว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ ที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่า มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งรูปแบบ การจัดการเรียนรู้มักประกอบด้วย ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือ เป็นหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเฉพาะรูปแบบนั้น มีการบรรยาย กระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ และอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักการที่ยึดถือหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียน การสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูง ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการดำเนินการเสนอที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะตามที่รูปแบบนั้นยึดถือได้

สรุปรูปแบบการสอนคือ สภาพของการจัดการเรียนการสอนซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการ หรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้น ๆ

2.4.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือรูปแบบการสอนเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อปรับใช้ สำหรับการเรียนการสอนในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ทันกับโลกยุคโลกาภิวัฒน์ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ สามารถ นำไปใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนนักวิชาการ ศึกษาได้จัดแบ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ไว้มีดังนี้ ไสว ฟักขาว (2561, หน้า 38) ได้ยกตัวอย่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจ และนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่รับผิดชอบ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project - Based Learning) รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry - Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (Cooperative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสัมมนาของโสเครติส (Socratic Seminar) สอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2555, หน้า 224-256) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากลซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบประสิทธิภาพมาแล้วและ

มีผู้นิยมนำไปใช้ในการเรียนการสอนโดยทั่วไป มีมากมายหลายรูปแบบ และสามารถจัดหมวดหมู่ของรูปแบบการสอนเหล่านั้นตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะ หรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 5 หมวดดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)

4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process Skills)

5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration)

โดยแต่ละรูปแบบมีรายละเอียดประกอบ ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) รูปแบบ การเรียนการสอนหมวดนี้ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสาระต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด รูปแบบที่คัดเลือกมานำเสนอมี 5 รูปแบบดังนี้

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์

1.2 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดกานเย

1.3 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอมโนทัศน์กว้างล่วงหน้า

1.4 รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ

1.5 รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) รูปแบบ การเรียนการสอนหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องยากแก่การพัฒนา หรือปลูกฝังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เพียงช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มักไม่เพียงพอต่อการช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีได้ จำเป็นต้องอาศัยหลักการหรือวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม รูปแบบที่คัดเลือกมานำเสนอมี 3 รูปแบบดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการซักค้าน

2.3 รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) รูปแบบการเรียนการสอนหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการวิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านนี้ที่สำคัญ ๆ มี 3 รูปแบบดังนี้

3.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของ Simson

3.2 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ Harrow

3.3 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ Davies

4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process Skills) ทักษะกระบวนการเป็นทักษะที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้หรือกระบวนการคิดต่าง ๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น หรืออาจเป็นกระบวนการทางสังคม เช่น กระบวนการทำงานร่วมกัน เป็นต้น รูปแบบที่นำเสนอมี 4 รูปแบบ คือ

4.1 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบ และแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

4.2 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย

4.3 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์

4.4 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ

5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) รูปแบบการเรียนการสอน ในหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการ ทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการรูปแบบในลักษณะนี้ได้รับความนิยมมาก เพราะมีความสอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้าน หรือการพัฒนาเป็นองค์รวม รูปแบบในลักษณะดังกล่าว ที่นำเสนอมี 4 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

5.1 รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง

5.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง

5.3 รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT

5.4 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ รูปแบบ JIGSAW, รูปแบบเอส. ที. เอ. ดี. (STAD), รูปแบบ ที. เอ. ไอ. (TAI), รูปแบบ ที. จี. ที. (TGT), รูปแบบ แอล. ที. (LT), รูปแบบ จี. ไอ. (GI), รูปแบบ ซี. ไอ. อาร์. ซี. (CIRC), รูปแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Instruction)

Joyce and Weil (1988, อ้างถึงใน ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต, 2554, หน้า 2-25) จัดกลุ่ม รูปแบบการสอนออกเป็น 4 กลุ่มโดยใช้คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเกณฑ์ โดยจัดเป็นกลุ่ม รูปแบบการสอนเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. รูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
2. รูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด
3. รูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ
4. รูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรม

2.5 หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ย่อมาจาก Professional Learning Community ซึ่งหมายถึง Community of Practice ในการปฏิบัติหน้าที่ครู ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในวงการการศึกษาอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอสาระสำคัญ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560, หน้า 217) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ นั่นก็คือ ครูกับครู และครูกับนักเรียน ที่เป็นมากกว่าการจัดการเรียนรู้ แต่ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมา คือ ครูมีความรู้ในเนื้อหา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ชวลิต ชูกำแพง (2560, หน้า 2) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู (Professional Learning Community) เป็นการรวมตัวกันของครูผู้มีเป้าหมายเดียวกันต่อการเรียนรู้ของศิษย์ เพื่อ เปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนของตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิคที่สำคัญ เช่น การทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัย ทักษะที่สำคัญคือการฟังและการสื่อสารที่ดี ตลอดทั้งการรักษาสัมพันธภาพในชุมชนของตน ผล ดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู และเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 25) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแล สนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

สนอง โลหิตวิเศษ (2561, หน้า 31) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) หมายถึง กลุ่มคนที่ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ มีทักษะและกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ทุกคนคิดและปฏิบัติร่วมกันแบบหุ้นส่วน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ดำเนินชีวิตไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ การสั่งสมความรู้และการสร้างความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาตนเองและชุมชน

ถวิล อรัญเวศ (2562, ออนไลน์) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวกัน การร่วมใจร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์

คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

Hord, S.M. (2003, อ้างถึงใน กมลวรรณ และนันทวรรณ ทิพยเนตร, 2560, หน้า 11) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การที่กลุ่มของครูและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายเดียวกัน ทำการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะตนเองในการจัดการเรียนการสอน

DuFour (2007, อ้างถึงใน ยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์ และกรองทอง ออมสิน, 2561, หน้า 166) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง แนวทางการดำเนินการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถาบันการศึกษา โดยผู้สอนควรมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าการสอน ต้องอาศัยการร่วมมือรวมพลังและพึ่งพากันและกันภายใต้เป้าหมายเดียวกัน และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีวัฒนธรรมองค์กรร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ การจัดการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและมีความสนใจในการขับเคลื่อนสถานศึกษาเพื่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพทางการศึกษา เก่ง ดี มีสุขและเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มีคุณค่า ทางสังคม

2.5.2 แนวคิดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากภาคธุรกิจเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, Gregg, & Niska, 2004, p.13) เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มาประยุกต์โดยอธิบายว่า การอุปมาที่เปรียบเทียบให้โรงเรียนเป็น “องค์กร” นั้นน่าจะไม่เหมาะสมและถูกต้อง แท้จริงแล้วโรงเรียนมีความเป็น “ชุมชน” มากกว่าความเป็นองค์กร ซึ่งความเป็น “องค์กร” กับ “ชุมชน”มีความแตกต่างกันที่ความเป็นชุมชนจะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพันร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ซึ่งเป็นแนวคิดตรงกันข้ามกับ “ความเป็นองค์กร” ที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกในลักษณะที่ยึดตามระดับลดหลั่นกันลงมา มีกลไกการควบคุมและมีโครงสร้างแบบตึงตัวที่เต็มไปด้วยกฎระเบียบและวัฒนธรรมของการใช้อำนาจเป็นหลัก ในขณะที่ “ชุมชน” จะใช้อิทธิพลที่เกิดจากการมีค่านิยม และวัตถุประสงค์ร่วมกันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเชิงวิชาชีพ มีความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการ และยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แบบผนึกกำลังกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งสู่พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ “องค์กร” ยังทำให้เกิดคุณลักษณะบางอย่างขึ้น เช่น ลดความเป็นกันเองต่อกันลง มีความเป็นราชการมากขึ้น และถูกควบคุมจากภายนอกให้ต้องรักษาสถานภาพเดิมของหน่วยงานไว้ จึงเห็นว่าถ้ามองโรงเรียนในฐานะแบบองค์กรดังกล่าวแล้วก็จะทำให้โรงเรียนมีความเป็นแบบทางการที่สร้างความรู้สึกห่างระหว่างบุคคลมาก

ยิ่งขึ้น มีกลไกที่บังคับควบคุมมากมายและมักมีจุดเน้นในเรื่องที่ เป็นงานด้านเทคนิคเป็นหลัก ในทางตรงข้ามถ้ายอมรับว่า โรงเรียนมีฐานะแบบที่เป็นชุมชนแล้วบรรยากาศที่ตามมาก็คือสมาชิกมีความผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ร่วม มีการสร้างสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแล สวัสดิภาพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994, p.71) โดยที่ใส่ใจร่วมกันถึงการเรียนรู้และความรับผิดชอบ หลักร่วมกันของชุมชนนั้นคือพัฒนาการการเรียนรู้ของ ผู้เรียนด้านความสำคัญของ PLC จากผลการวิจัยของ Hord (1997)

ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง PLC โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพและถ้าแตกต่าง แล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครู ผู้สอน พบว่า PLC ส่งผลต่อครูผู้สอน กล่าวคือลดความรู้สึกโดดเดี่ยว งานสอนของครูเพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธะกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธะกิจอย่างแข็งขัน จนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และ รับผิดชอบต่อพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็น “พลัง การเรียนรู้” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ให้มีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบความรู้และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียนซึ่งที่เกิดจากการคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ได้แตกฉานยิ่งขึ้นจนตระหนัก ถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพได้ตลอดเวลา เป็นผลให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพ เพื่อศิษย์ซึ่งเป็นทั้งคุณค่าและขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ที่สำคัญคือยังสามารถลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า ยังพบว่ามีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่ามีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัด และยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า PLC ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวคือ สามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้นและจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ประวัติศาสตร์และ วิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า สุดท้ายคือมีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกัน และลดลงชัดเจน กล่าวโดยสรุปคือ PLC มีพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งเน้นให้องค์กร มีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้างานสำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญ จากการศึกษาหลายโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการในรูปแบบ PLC พบว่าเกิดผลดีทั้งวิชาชีพครูและผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

นันทนัช นันทพงษ์ (2561, หน้า 2) กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สามารถใช้กระบวนการหรือแนวคิด วิธีการต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว อาทิ การพัฒนา บทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS) การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) การชี้แนะ (Coaching) จิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) และอื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามบริบทของสภาพแวดล้อม สภาพปัญหา และความต้องการ โดยมีเป้าหมายหลักคือให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากการสร้างกลุ่มตามกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC ยังมีแนวทางที่ทำให้ครูเกิดการรวมกลุ่มและเกิดการทำงานแบบร่วมมือ ซึ่งจะทำให้โรงเรียนเกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้นได้ ได้แก่ 1) กลุ่มคณะกรรมการ (Committees) มีลักษณะเป็นกลุ่มด้านการบริหารงาน มีวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า โดยมีงานที่ได้รับมอบหมายเป็นจุดเน้นในการหาแนวทางแก้ปัญหา 2) กลุ่มวิพากษ์ (Critical Friends Group) เป็นกลุ่มของครูที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมฝึกวางแผนและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง (สมาชิกไม่เกิน กลุ่มละ 12 คน) 3) กลุ่มให้คำปรึกษา (Peer Coaching Team) เป็นการรวมกลุ่มของ ครูผู้สอน 2-3 คน เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ และทำการสังเกตการสอนของเพื่อนครูผู้สอน ที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม 4) กลุ่มเรียนรู้ (Study Groups/Independent or Stand-Alone) เป็นกลุ่มที่เรียนรู้การปฏิบัติจากกลุ่มการเรียนรู้ย่อย ๆ กลุ่มอื่น หรือสมาชิกอื่นในชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ อาจเป็นการเรียนรู้ของครูที่อยู่โรงเรียนต่างกันได้ โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ที่การเรียนรู้ในประเด็นที่ตนสนใจ เพื่อให้มีความรู้ในประเด็นนั้นมากขึ้น 5) ทีมวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Team) 6) ชุมชนการเรียนรู้ย่อย (Small Learning Community) เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกส่วนหนึ่งในโรงเรียน ที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบใกล้เคียงกัน เช่น สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ประจำชั้นระดับเดียวกัน เป็นต้น เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

สนอง โลหิตวิเศษ (2561 หน้า 33) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้เริ่มต้นพัฒนามาจากชุมชนในความหมายที่เป็นหน่วยทางสังคมและได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และต่อมาเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลายประเภท สามารถจำแนกประเภทชุมชนแห่งการเรียนรู้ออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ 1) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ (Community-based Learning) ชุมชนแห่งการเรียนรู้นี้เป็นชุมชนตามแนวคิดชุมชนที่เป็นหน่วยทางสังคม เป็นหน่วยการปกครอง ประกอบด้วยอาณาบริเวณที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนรวมกัน และมีระบบความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิก เช่น ครอบครัว เครือญาติ มิตรสหาย เศรษฐกิจ วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น ชุมชนมี กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีแหล่งการเรียนรู้ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC: Professional Learning Community) (เอกรินทร์ สังข์ทอง และวรลักษณ์ ชูกำเนิด, ออนไลน์) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา แสวงหาด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียนหรืองานวิชาการของโรงเรียน วิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัย เป้าหมายอยู่ที่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการ

จัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ การรวมตัวกัน การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นไปได้ยากที่จะทำเพียงลำพัง แต่หวังผลให้ขับเคลื่อนทั้งระบบโรงเรียน จำเป็นต้องสร้างความเป็นชุมชน เพื่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งความเป็นสถาบันหรือโรงเรียน ย่อมมีความเป็นชุมชนที่สัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น ชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีฉันทะ และศรัทธาในการทำงาน บรรยากาศการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนกัลยาณมิตรทางวิชาการ ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร อยู่บนพื้นฐานอำนาจทางวิชาชีพ และอำนาจเชิงคุณธรรม องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดเชิงวิธีการหรือกระบวนการที่มีการดำเนินการปฏิบัติร่วมกันในชุมชน ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะสะท้อนเป็นคุณลักษณะหรือเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนตามธรรมชาติความเป็นจริงของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันไป แต่เป็นกระบวนการที่เอื้อให้เกิดการรวมใจ รวมตัว รวมแรง และรวมปัญญา ร่วมกันของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาในชุมชนเพื่อทำงานแบบมุ่งรวมพลังเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ของครูสู่คุณภาพผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ 3) ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP: Community of Practice) ชุมชนนักปฏิบัติ หรือ ชุมชนแนวปฏิบัติ เป็นกลุ่มคนที่มารวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น ส่วนใหญ่การรวมตัวกันในลักษณะนี้มักจะมาจากคนที่อยู่ในกลุ่มงานเดียวกัน หรือมีความสนใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งร่วมกัน ซึ่งความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างกันเป็นสิ่งสำคัญ CoP เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการจัดการความรู้ มีการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และใช้ความรู้ของคนในชุมชน สมาชิกมาเข้าชุมชนด้วยความสมัครใจ สมาชิกเป็นผู้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำ และส่วนใหญ่มีการจัดการกันเอง (Self-Managed) สมาชิกสามารถเข้าหรือออกจากชุมชนเมื่อไรก็ได้ และสลายตัวเองเมื่อสมาชิกเห็นสมควร การขับเคลื่อน “CoP” นั้นจึงเกิดจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ จึงสามารถใช้ “CoP” ซึ่งเป็นเครือข่ายทางสังคมทั้งภายในและภายนอก ที่มีพลังและอิทธิพลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันความรู้ของกลุ่มเป็นส่วนที่ช่วยให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น นอกจากประโยชน์ในการช่วยเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้เร็วขึ้นแล้ว “CoP” ยังให้ประโยชน์แก่การศึกษาในด้านการพัฒนาศักยภาพและให้ประโยชน์ แก่กลุ่มคนในด้านการปรับปรุงประสบการณ์ในการทำงานและการพัฒนาวิชาชีพทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

พัฒนาผลงานได้เป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ชุมชนนักปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ 1.ประเด็นความรู้ที่มีความปรารถนา จะพัฒนาร่วมกัน 2.การรวมตัวกันอย่างไว้วางใจกัน เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3.แนวปฏิบัติ หรือองค์ความรู้ที่เกิดจากการสร้างร่วมกันแล้วนำไปปฏิบัติ 4) ชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือน (VLC: Virtual Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือน หรือชุมชนในรูปแบบใหม่ (Virtual Community Perspective) หรือ ชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning Community) คือกลุ่มคนที่เข้ามาร่วมปฏิสัมพันธ์โดยมีเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน และแลกเปลี่ยนความรู้ของตนเอง และพัฒนาองค์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ได้รับเพื่อสร้างระบบการเรียนรู้สังคมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือนเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในพื้นที่ไซเบอร์ (Cyber Space) ไม่ขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์ การพบปะ (Face to Face) เกิดขึ้นจากการมี

วัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ในการสร้างการผูกโยงทางสังคมหรือความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Sense of Belonging) ระหว่างผู้ใช้งานผ่านทางเทคโนโลยี สามารถเข้าถึงผู้อื่นจากทุก ๆ ที่สามารถสร้างกลุ่มของตนเองทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยไม่เกี่ยวกับเวลาการสื่อสารสามารถสนับสนุนได้โดยเทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองได้ทันที (Real Time) มีแนวคิดที่ หลากหลาย เช่น ชุมชนเสมือนตามความสนใจ ชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือนที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ต่อกัน และชุมชนนักปฏิบัติในองค์กร (บุญชู บุญลิขิตศิริ, 2553, หน้า 6) ชุมชนแบบนี้มีข้อดีกว่าชุมชนอื่นตรงที่ว่า ไม่มีอคติเกี่ยวกับเพศ อายุ เชื้อชาติ สีผิว เผ่าพันธุ์ รูปร่างหน้าตา เสียงพูด อากัปกิริยาของสมาชิก ชุมชนเสมือนจริงเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันเข้าด้วยกัน ช่วยให้เห็นสภาพที่เกิดขึ้นในสังคมยุคสารสนเทศ ทำให้เกิดรูปแบบของชุมชนที่มีความหลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงเครือข่ายของผู้คนเข้าด้วยกัน เป็นศูนย์กลางการสื่อสารที่ทำให้ผู้คนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับสากล ตัวอย่างชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือน เช่น เครือข่ายทางสังคมต่าง ๆ ที่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการใช้แอปพลิเคชั่น เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น 5) ชุมชนแห่งการเรียนรู้เฉพาะสาขา (Learning Community in Specific Fields) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามความต้องการเฉพาะสาขา หรือ เฉพาะเรื่อง เช่น การ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ การสร้างรายได้ผู้ประกอบการ การพัฒนาชุมชน การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม การรู้หนังสือ การส่งเสริมพลังอำนาจ การกำหนด นโยบาย การจัดการ และการพัฒนาความสามารถ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ PLC มีพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กร ที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้างานสำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญ จากการศึกษาหลายโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการในรูปแบบ PLC พบว่าเกิดผลดีทั้ง วิชาชีพครูและผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

2.5.3 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552, อ้างถึงใน กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2560, หน้า 72) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เน้นการแบ่งอำนาจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง 2) การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา 3) การมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน นำไปสู่แบบแผนพฤติกรรมที่ทุกคนปฏิบัติ 4) มีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุนทั้งด้านกายภาพ โครงสร้างการติดต่อสื่อสาร เวลา สถานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในบรรยากาศการยอมรับและไว้วางใจกัน เปิดใจรับข้อมูลย้อนกลับ 5) มีแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557, หน้า 28) ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สรุปเป็น คุณลักษณะในองค์ประกอบของ PLC จากมุมมองต่าง ๆ ของนักการศึกษาหลายท่าน

พบว่า PLC มี องค์ประกอบและลักษณะอยู่ 7 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) การเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and Professional Development) 3) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) 4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 5) ภาวะผู้นำร่วมและ สนับสนุน (Supportive & shared Leadership) 6) การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure)

หนูฤทธิ์ ไกรพล (2558, หน้า 173) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในบริบทสถานศึกษาจากการศึกษาแนวคิดองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ในบริบทสถานศึกษาของ DuFour & Eaker (2006) ซึ่งสามารถอธิบายคุณลักษณะของแต่ละองค์ประกอบได้ดังต่อไปนี้

1) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมายและพันธะกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่าง สร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผล บนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกันและ การรับผิดชอบร่วมกัน จากสถานการณ์ที่งานจริงถือเป็นโจทย์ร่วมให้เห็นและรู้เหตุปัจจัยกลไกในการ การทำงานซึ่งกันและกัน เห็นและรู้ความสามารถของแต่ละคนร่วมกัน เห็นและรับรู้ถึงความรู้สึก ร่วมกันในการทำงาน จนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงาน และพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2) วิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision) วิสัยทัศน์ร่วม เป็นการมองเห็นภาพทิศทางสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงในอนาคตร่วมกัน โดยอาศัยความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความสัมพันธ์ของเหตุ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันซึ่งเป็นพลวัตรเชื่อมโยงสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลที่จะเกิดขึ้นใน อนาคตอาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ที่ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็น วิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกันเหนี่ยวนำซึ่งกัน มาสู่การรวมตัวกันเป็นวิสัยทัศน์ร่วมจากภาพอนาคตนำสู่ความชัดเจนในการตั้งเป้าหมายความสำเร็จ หรือวัตถุประสงค์ร่วม (Shared Purpose) เมื่อสมาชิกในชุมชนมีเป้าหมายที่แต่ละคนเห็นร่วมอย่างชัดเจนจะเกิดเป็นเป้าหมายความสำเร็จที่มีพลัง ซึ่งมาจากการไหลรวมสู่ทิศทางเดียวกันของเป้าหมายของระดับปัจเจกบุคคล ที่เป็นบุคคลที่มีลักษณะค่านิยมร่วมกัน (Share Value) ต่อเรื่องนั้น ๆ จึงเกิดเป็นพลังของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมากจะมีค่านิยมร่วมยึดเหนี่ยวกันด้วยอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ และคุณงามความดีเพื่อการศึกษาที่มีหัวใจร่วมกัน คือ มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ การริเริ่มของกลุ่มครูในการพัฒนาตนเองถือเป็นพื้นฐานของเจตจำนงที่จะกระทำสิ่งใดหนึ่งร่วมกันด้วยใจอย่างมีความสุข โดยอาจมีการกำหนดภารกิจในการดำเนินการเป็นพันธะกิจร่วมกันเพื่อเป็นเส้นทางดำเนินการไปสู่ทิศทาง และเป้าหมายที่มุ่งหวัง

3) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) โครงสร้างที่ สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมีโครงสร้างองค์การแบบไม่

รวมศูนย์ (Sergiovanni, 1994) หรือโครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชน เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก (Hord, 1997) การจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้ เอื้อต่อการดำเนินการของ PLC เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญกำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ที่ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน (Boyd, 1992, p.100) โดยเฉพาะการ เอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ, 2553 หน้า 93) มีรูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยก และมีระบบสารสนเทศของ ชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (Eastwood & Louis, 1992, p.213)

ละดา ดอนหงษา (2560, หน้า 184) ได้อธิบายรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนด้านการส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และ 10 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบหลัก 1 การเตรียมองค์กรเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) เตรียมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปราศจากสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคลากร 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ได้แก่ การเป็นกัลยาณมิตร การเปิดใจรับฟังเพื่อนอย่างตั้งใจ การเสริมสร้างสภาวะจิตของ ครู นักเรียน โดยจัดกิจกรรมจิตศึกษา

องค์ประกอบหลัก 2 การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ร่วมกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน 2) กำหนดการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด PLC ได้แก่ การถอดประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้ผลการกำหนดภาพความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนความคาดหวัง

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การจับคู่กันเรียนรู้ 2) คู่เรียนรู้ร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ : ออกแบบ / วางแผน / ผลิตสื่อการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ แลกเปลี่ยนสังเกตการสอน สะท้อนผลการสอน แก้ไขปรับปรุงการสอน 3) AAR (After Action Review) : แลกเปลี่ยนความสำเร็จภายในโรงเรียนเดือนละไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง

องค์ประกอบหลักที่ 4 ประเมินผลที่คาดหวัง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ 2) พฤติกรรมการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ 3) ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560, หน้า 227) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ เพื่อการเรียนรู้ ต่อยอดองค์ความรู้ ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมาคือ ครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวทาง 21 ปฏิบัติสำหรับครูที่ต้องการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนผ่านชุมชนการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ คือ การตั้งเป้าหมายแบบ SMART และกระบวนการสอนงานแบบพี่เลี้ยงวิชาการ องค์ประกอบที่เป็น ปัจจัยสนับสนุนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตร 2) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) การมีภาวะผู้นำ 4) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วม ใจ และ 5) การมีพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน เป้าหมายหลักที่สำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู คือ การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

สุชน วิเชียรสรรค์ และคณะ (2560, หน้า 146) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) 2) การมี วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และค่านิยมร่วม (Shared Vision, Mission , Goal and Value) 3) การ ทำงานอย่างประสานความร่วมมือ (Collaborative Working) 4) การเรียนรู้ร่วมกัน (Collective Learning) 5) การมีกระบวนการสะท้อนคำตอบทางวิชาชีพ (Reflective Professional Inquiry)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบ ในบริบทสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มี ทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994 p.71) คือพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน (Hord, 1997 p.23) อาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำ ให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน

2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมี วิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Louis, Kruse, & Marks, 1996 p,76) การเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครูบนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกันวางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกัน

3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มี นัยสำคัญของการเป็นผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกันให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน กล่าวคือภาวะผู้นำร่วมมีหัวใจสำคัญคือนำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคน ทั้งสมาชิก และผู้นำโดยตำแหน่ง เมื่อใดที่บุคคลนั้น เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสุขในวิชาชีพของ ตนเองและผู้อื่น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดผลต่อความเป็น PLC

4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อ พัฒนาวิชาชีพ

และการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู กล่าวคือการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ของ PLC นั้นมีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมเรียนรู้ เป็นบรรยากาศที่เปิด พื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องเป็น สำคัญ

5) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มีคุณลักษณะคือมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดการใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรมคุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน

6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) โครงสร้างที่ สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะคือ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบ ราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชน มีโครงสร้าง องค์การแบบไม่รวมศูนย์ (Sergiovanni, 1994 p.71) หรือโครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชน เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก (Hord, 1997 p.23)

ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการนำแนวคิดของนักวิชาการที่มีแนวคิดตรงกันมาจัดกลุ่ม สังเคราะห์ แล้วแจกแจงความถี่ ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน มีค่าความถี่มากกว่า 80% ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ บนพื้นฐานของการ เรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันโดยใช้หลักประชาธิปไตย ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุน เพิ่มพูนความรู้ และ พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

2) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทาง แสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน คือมุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดี

3) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย หมายถึง การที่ทุกคนในโรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีร่วมกัน ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้กับครู มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4) การร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ หมายถึง ทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผน ค้นคว้าหาความรู้ เรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการการเรียนการสอน

5) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง ช่วยลดช่องว่างในการทำงานและการจัดการเรียนการสอน ที่ สำคัญช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Hord, S.M. (1997 p.14) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 5 ประการ คือ 1) Supportive and Share Leadership คือ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายและการปรับปรุงโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผู้บริหารสนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้ 2) Collective Creativity คือ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยผู้บริหารและครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีหลักสูตรที่ทันสมัย มีวิธีการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน 3) Shared Value and Vision คือ การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม โดยผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสร้างค่านิยมและกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน และเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดี 4) Supportive Conditions คือ การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้กำลังใจ และยกย่องชมเชยการทำงานของครูในการทำงาน เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น 5) Shared Personal Practice คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยการลดช่องว่างในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน นอกจากนี้นักวิชาการต่างประเทศ เช่น Hipp K. & Huffman J. (2003 p.8) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 5 ประการ คือ 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน (Share and Supportive Leadership) หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้หลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ การตัดสินใจ ให้ความรับผิดชอบและส่งเสริมภาวะผู้นำทีมร่วมกันกับผู้สอนในการบริหาร 2) การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (Shared Value and Vision) หมายถึง การที่บุคลากรร่วมกันแสดงความเห็น และเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ (Collective Learning and Application) หมายถึง การที่ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับร่วมกันแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศวางแผน ค้นคว้าหาความรู้ ปฏิบัติงานของตนเอง และเรียนรู้ทักษะกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล (Shared Personal Practice) หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยการสังเกต นิเทศติดตาม และแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติการสอนเพื่อช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานของตนและองค์กร 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์เชิงวิช การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน การให้ความเคารพ จริงใจ ยึดการแสวงหา ความรู้อย่างมีวิจารณญาณ มีจิตวิทยาเชิงบวก ใส่ใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานความใกล้ชิด

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ต้องเกิดจากการเรียนรู้ ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน มีการบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกันร่วมกันตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทาง แบบร่วมมือร่วมใจ และมีสำนึกร่วมรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้มีการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2.6 หลักการทำ SWOT Analysis

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลัก PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการทำ SWOT Analysis จากผู้รู้ดังนี้

ปกรณ์ ปรียากรณ์ (2542, หน้า 16) กล่าวว่าการวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ด้วยการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การจากทรัพยากรภายในและสมรรถนะในการใช้ทรัพยากรและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้วยการประเมินโอกาสและอุปสรรคขององค์การจากสภาวะภายนอกทั้งที่เป็นสภาพแวดล้อมทั่วไปและสภาพแวดล้อมของตัวงานจากภาย นอกที่เอื้อประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จขององค์การ

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์การ หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต ซึ่งแบ่งไว้คือ SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

Strengths จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
Weaknesses จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
Opportunities โอกาสที่จะดำเนินการได้
Threats อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์การ

1. หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์ โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

2. ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กรซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรจุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายใน ที่อาจจะทำลายผลการ

ดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์กร ในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้าง ด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กรทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มีน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก องค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร ทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย - จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้นเองว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร - จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในจากมุมมอง ของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

3.2 การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้นสามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของ ประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ - โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผล กระทบประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหาภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้ หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้ - อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผล กระทบในระดับมหภาคในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและ

ทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพองค์กรให้มี ความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

3.3 ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อมเมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับโอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กร กำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น องค์กรควรจะทำ

ข้อพิจารณาในการวิเคราะห์ SWOT มีดังนี้

1. ควรวิเคราะห์แยกแยะควรทำอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้ปัจจัยที่มีความสำคัญจริง ๆ เป็นสาเหตุหลัก ๆ ของปัญหาที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่มีประโยชน์ในการนำไปกำหนดเป็นนโยบายตลอดจนสามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ ที่จะทำให้องค์การ/ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (Result) ได้จริง

2. การกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ไม่ควรกำหนดของเขตของความหมายของปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น จุดอ่อน (W) หรือ จุดแข็ง (S) หรือ โอกาส (O) หรือ อุปสรรค (T) ให้มีความหมายคาบเกี่ยวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดสินใจ และชี้ชัดว่าปัจจัยที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นปัจจัยในกลุ่มใด ทั้งนี้เพราะปัจจัยที่อยู่ต่างกลุ่มกัน ก็ต้องสมควรที่จะนำไปกำหนดกลยุทธ์ที่ต่างกันออกไป

3. ข้อดี – ข้อเสีย ของการทำ SWOT Analysis

ข้อดี เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ทางธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ให้ความสะดวกเป็นอย่างมากสำหรับผู้ที่นำ SWOT มาใช้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น – การตัดสินใจเลือกเมื่อมีทางเลือกหลาย ๆ ทาง - การกำหนดความสำคัญก่อนหลังของเหตุการณ์ - การบริหารความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น - การวิเคราะห์และแก้ปัญหาในการดำเนินการ - การวิเคราะห์โครงการเริ่มใหม่ - การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น - การสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ฯลฯ

ข้อเสีย ของการใช้ SWOT ก็มีอยู่ไม่น้อยเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์และความหลากหลายในการประยุกต์ใช้งาน เช่น - โอกาสผิดพลาดเกิดจาก คุณภาพของข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์ ทักษะ ประสบการณ์ และของเทคนิค SWOT ของผู้วิเคราะห์ - ต้องทบทวน SWOT เป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบสภาพว่า เหตุการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานยังเหมือนเดิมหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้วหรือไม่

จากหลักการทำ SWOT ดังกล่าว ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ในขั้นตอนการวิจัยใน D1 คือขั้นตอนการศึกษาสภาพการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลัก PLC โรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

2.7 การเก็บรวมรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการดำเนินการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิธีวิจัย (เชิงคุณภาพ) ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัยหรือ กระบวนวิธีการวิจัยดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการศึกษา โดยสรุปดังต่อไปนี้

2.7.1 การศึกษาเอกสาร

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยกระบวนวิธีการวิจัยเชิงเอกสารนั้น โดยเบื้องต้นทางผู้ศึกษาได้ดำเนินกระบวนการศึกษา ตามระเบียบ วิธีการวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัย โดยการใช้กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัย เชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง

2.7.2 หลักการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ คือ การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งแตกต่างจากการสนทนาโดยทั่ว ๆ ไป เพราะการสัมภาษณ์จะต้องมีจุดมุ่งหมายต้องเตรียมคำถามและติดต่อกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน

รูปแบบการสัมภาษณ์ รูปแบบการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ 1) สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ การสัมภาษณ์แบบนี้ไม่ต้องเตรียมการมากนัก เพียงแต่เตรียมจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์และคำถามไว้ล่วงหน้าเท่านั้น 2) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบนี้มีหลักเกณฑ์มากกว่าแบบแรกคือ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมสถานที่ นัดวัน เวลา ไปพบ หรือเชิญผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า

คุณสมบัติของผู้สัมภาษณ์ 1) จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมและเข้าใจจุดประสงค์ว่าต้องการทราบข้อมูลอะไรจากผู้ให้สัมภาษณ์ 2) มีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวให้เข้ากับทุกคนได้ในระยะเวลาอันสั้น 3) มีไหวพริบที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้และรู้จักหลักจิตวิทยา 4) รู้จักมารยาทในการพูดและการฟัง ไม่ควรซักถาม หรือเคี่ยวเข็ญผู้ให้สัมภาษณ์ให้ตอบคำถามในกรณีที่ไม่เต็มใจตอบ และต้องเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้พูด 5) ต้องเป็นคนมีบุคลิกดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะกับกาลเทศะ 6) ผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นคนที่ตรงต่อเวลา

คำถามในการสัมภาษณ์ คำถาม คือ หัวใจของการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการตั้งคำถาม ผู้สัมภาษณ์จึงควรศึกษาลักษณะของคำถามที่ควรใช้สำหรับการสัมภาษณ์

คำถามเปิด คือ คำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเหมาะสำหรับการสัมภาษณ์โดยทั่ว ๆ ไป

คำถามปิด คือ คำถามที่ผู้ถามต้องการคำตอบเพียงจุดใดจุดหนึ่ง หรือต้องการคำตอบสั้น ๆ โดยไม่ต้องการคำอธิบาย วัตถุประสงค์หลักของการเลือกใช้คำถามปิด คือ เพื่อให้สามารถ

สัมภาษณ์คนจำนวนมากได้โดยไม่ใช้เวลามากนัก และเกิดความคงที่ในการถามคำถามหนึ่ง ๆ กับคนจำนวนมากลักษณะคำถามปิดจะให้เลือกคำตอบว่าใช่หรือไม่ หรือกำหนดประเด็นที่ต้องการให้ตอบเพียงเรื่องเดียว หรือเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

การสัมภาษณ์เพื่อการศึกษา ก่อนการสัมภาษณ์ควรเตรียมคำถามให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา จัดลำดับคำถามให้เหมาะสมและสะดวกแก่ผู้ตอบ โดยพิจารณาว่าผู้ที่จะสัมภาษณ์นั้นเป็นคนกลุ่มใด วัยใด อาชีพใด จะช่วยในการเลือกคำถามที่เหมาะสมกับความรู้ และประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์มากขึ้น

ระหว่างการสัมภาษณ์แนะนำตนเองและเรื่องที่ต้องการข้อมูล เพื่อพยายามโน้มน้าวใจผู้ให้สัมภาษณ์สนใจที่จะให้ความร่วมมือดำเนินการสัมภาษณ์ตามคำถามที่เตรียมไว้ผู้สัมภาษณ์จะต้องวางตัวเป็นกลางไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ นอกเหนือจากเรื่องที่จะสัมภาษณ์ และไม่ควรพูดนอกเรื่องพยายามเป็นผู้ฟังที่ดี และสนใจปฏิกิริยาตอบสนองต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ จะช่วยให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการสัมภาษณ์ และเต็มใจให้ข้อมูลบันทึกคำตอบที่ได้รับและรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ เช่น การแสดงสีหน้า หรือนำเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ สภาพแวดล้อมของการสัมภาษณ์ เมื่อจบการสัมภาษณ์จะต้องขอบคุณในความร่วมมือ และการเสียสละเวลาของผู้ให้สัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เพื่อเข้าทำงาน ก่อนการสัมภาษณ์จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมโดยแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ควรเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับหน่วยงานองค์การหรือบริษัทที่ตนสมัครเข้าทำงานให้มากที่สุด และควรหาความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ ที่สมัครด้วยว่าจะต้องทำหน้าที่อะไรบ้าง

ระหว่างสัมภาษณ์เมื่อได้รับเรียกให้เข้าไปรับการสัมภาษณ์ ควรแสดงความเคารพด้วยการไหว้ และกล่าวคำสวัสดีกับเจ้าหน้าตามมารยาท แล้วจึงนั่งเมื่อเจ้าหน้าที่เชิญให้นั่ง ในระหว่างการสัมภาษณ์ควรตั้งใจฟังคำถาม และตอบคำถามทุกข้ออย่างชัดเจน มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความกระตือรือร้นไม่พูดมากเกินความจำเป็น

ประเภทของการสัมภาษณ์ 1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) เป็นการสัมภาษณ์ซึ่งผู้สัมภาษณ์สามารถควบคุมจังหวะ เนื้อหาการซักถาม และมีการจัดลำดับก่อน-หลัง เพื่อให้การสัมภาษณ์นั้นเป็นไปอย่างมีระบบ 2) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการวางรูปแบบของคำถาม ผู้สัมภาษณ์สามารถถามได้หลายทิศทาง และมักไม่มีแนวทางที่เป็นทางการ 3) การสัมภาษณ์โดยวิธีการสร้างแรงกดดัน (Stress Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกเครียด เพื่อที่จะทดสอบว่าผู้สมัครมีความอดทนมากน้อยแค่ไหน เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาและความกดดัน 4) การสัมภาษณ์แบบเป็นคณะกรรมการ (Board Interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้ตัวแทนจากหลากหลายแผนกและตำแหน่งงาน เพื่อให้ทราบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์มีความถนัดและเหมาะสมกับงานประเภทใด 5) การสัมภาษณ์แบบแพนแนล (Panel Interview) เป็นการสัมภาษณ์ ที่มีคณะกรรมการหลายคนสลับกันถามคำถามและสังเกตผู้ถูกสัมภาษณ์ เมื่อเสร็จสิ้นแล้วจะทำการรวบรวมคะแนนเพื่อตัดสินเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้ถูกสัมภาษณ์ 6) การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้ในกรณีที่มีผู้สมัครจำนวนมาก โดยใช้คำถามที่มีการกำหนดประเด็นหรือวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้เกิดความคิดและการตัดสินใจ ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถที่จะตอบโต้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สัมภาษณ์ได้

2.7.3 หลักการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ความหมายและความสำคัญ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2551, ออนไลน์) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้มีการพัฒนาขึ้นครั้งแรกระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1939-1945) โดยนำมาใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรายการวิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศในช่วงนั้น พอสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ค.ศ. 1946 ได้มีการนำมาใช้ในกลุ่มที่ทำงานทางด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences) มีลักษณะเป็นการสนทนาถกแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาที่มีการกำหนดหัวข้อเฉพาะบางประเด็นของผู้จัด (Organizer) โดยกลุ่มคนที่เข้าร่วมประมาณ 8-10 คน ซึ่งเรียกว่า เป็น Participants หรือ Respondents โดย ผู้ที่จะเข้าร่วมการทำ Focus Group จะได้รับการคัดเลือก (Screen) ตามเงื่อนไขมาอย่างดี

การสนทนากลุ่ม คือการสัมภาษณ์ในอีกรูปแบบหนึ่งที่รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6-10 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2551, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ว่า การสนทนากลุ่ม หมายถึงการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6-10 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้

ธรรมชาติ ทองแดง (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสนทนากลุ่ม คือ การที่จัดให้มีกลุ่มคนที่เป็นผู้รู้มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ หรือ คุณลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันที่สุด และคาดว่าเป็นกลุ่มที่สามารถตอบประเด็นคำถามที่นักวิจัยสนใจได้ดีที่สุด มีสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่ม มีจำนวน 7-8 คน เป็นกลุ่มที่มีลักษณะโต้ตอบและโต้แย้งกันดีที่สุด ทำให้เกิดการสนทนา ที่เปิดกว้างที่จะให้ทุกคนไม่อายคน วิพากษ์วิจารณ์ได้ดีที่สุด ส่วนในกรณีที่มีสมาชิก 9-12 คน ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่วงสนทนาอาจจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยหันหน้าเข้าสนทนากันเอง แต่ในกรณีนี้อาจจะลำบากในการนั่งสนทนาเป็นกลุ่ม และยากต่อการสรุปประเด็นปัญหาหรือวิเคราะห์ข้อมูล

หลักการของการสนทนากลุ่ม

วิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดให้คนที่เลือกจากประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวนไม่มากนักมาร่วมวงสนทนากัน เพื่ออภิปรายพูดคุยกัน โดยมุ่งประเด็นการสนทนาไปยังเรื่องที่สนใจศึกษาในการจัดการสนทนากลุ่มอย่างเป็นระบบ อาจเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 7-12 คน ที่มีลักษณะบางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ระหว่างพูดคุย มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ มีผู้จดบันทึกเป็นผู้จดย่อเนื้อหาการสนทนา และมีเทปบันทึกเสียงบันทึกรายละเอียดของการพูดคุย เมื่อเสร็จสิ้นการสนทนา ผู้บันทึกจะถอดรายละเอียดจากเทปที่บันทึกไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

ข้อดีของการจัดการสนทนากลุ่ม

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว
3. ให้มีปฏิกิริยาโต้ตอบกันได้
4. บรรยากาศของการคุยกันเป็นกลุ่มจะช่วยลดความกลัวที่จะแสดงความเห็นส่วนตัว
5. เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย ทำง่าย ให้ความยืดหยุ่นในการค้นหาประเด็นหรือสืบค้นลึกในข้อมูลบางอย่าง ข้อมูลมีชีวิตชีวา

ข้อจำกัดในการสนทนากลุ่ม

1. ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ข้อมูล ที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้มีการผูกขาดการสนทนาขึ้น
2. พฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวจะดีกว่า
3. ถ้าผู้ดำเนินในการสนทนาคุมเกมไม่ได้ การสนทนากลุ่มจะไม่ราบรื่น

ประโยชน์ของการจัดการสนทนากลุ่ม

1. ใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ทัศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรม
2. ใช้ในการกำหนดสมมติฐานใหม่ ๆ
3. ใช้ในการกำหนดคำถามต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. ใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือยังไม่แน่ชัดของการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถให้คำตอบในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ โดยจัดให้มีกลุ่มสนทนาประมาณ 7-8 คน และมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้คอยถามประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิด แนวทางและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นอย่างกว้างขวางและละเอียดยิ่งขึ้น ลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่ม คือ ต้องกำหนดขนาดสมาชิกที่เหมาะสม วัตถุประสงค์เฉพาะที่ไม่รู้จักมาก่อน เลือกมาเพราะมีคุณสมบัติที่เหมาะกับประเด็นสนทนา กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์กำหนดไว้ล่วงหน้า ว่าใครสัมภาษณ์ประเด็นอะไร

2.8 บริบทของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

2.8.1 ความเป็นมา

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ชื่อโรงเรียน โรงเรียนวัดเมืองสาตร ที่ตั้ง 44 ซอยต๋ำเหิน ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เปิดสอนระดับชั้น อนุบาล 2 ถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

2.8.2 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ

โรงเรียนวัดเมืองสาตรมีปรัชญาคือ สุขภาพดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม มีวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีมารยาทงาม มีระเบียบวินัยสามารถสืบสานอนุรักษ์ศิลปะและ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ พัฒนาภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้ร่มรื่น สวยงามและจัดการศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วม และมีพันธกิจของสถานศึกษา ดังนี้ 1) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีมารยาทดี มีระเบียบวินัย 2) ส่งเสริมสืบสานอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดำเนินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3)พัฒนาผู้เรียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 4) พัฒนาความรู้และทักษะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การคิดคำนวณ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ 5) ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ 6) พัฒนาโรงเรียนให้มีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น สวยงาม นอกจากนั้น มีคำขวัญที่ว่า สามัคคี เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม อีกทั้งเอกลักษณ์ของสถานศึกษา “รักสะอาด มารยาทงาม สืบสานวัฒนธรรม” และมีอัตลักษณ์ ไหว้สวย

2.8.3 ข้อมูลด้านสถานที่

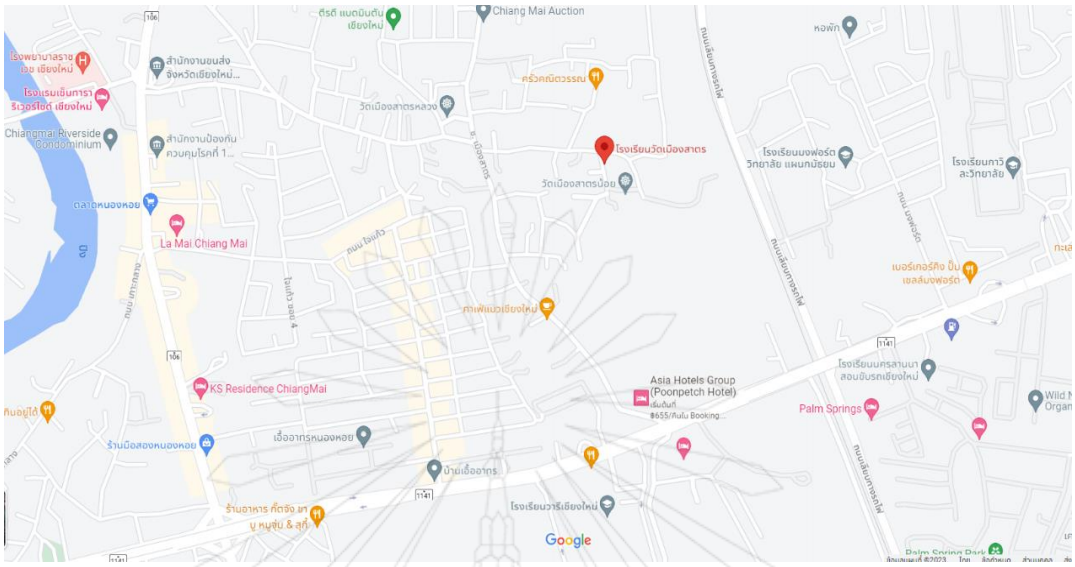
โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีอาคารเรียนหรืออาคารประกอบ จำนวน 9 หลัง มีพื้นที่ทั้งหมด 1 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 อาคารและสิ่งปลูกสร้างของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ชื่ออาคาร/สิ่งปลูกสร้าง	ขนาดของอาคาร			ปี พ.ศ. ที่ก่อสร้างอาคาร
	กว้าง	ยาว	พื้นที่ใช้สอย	
1. อาคารเรียน สปช.105/29	8.40 ม.	36 ม.	630 ตร.ม.	2528
2. อาคารเรียน สปช.105/29 2 ชั้น 4 ห้อง ใต้ถุนโล่ง	8.40 ม.	36 ม.	630 ตร.ม.	2560
3. อาคารอเนกประสงค์	6 ม.	24 ม.	144 ตร.ม.	2529
4. อาคาร สปช.202/26	10 ม.	12 ม.	120 ตร.ม.	2556
5. อาคารอเนกประสงค์ห้องพยาบาล	3 ม.	9 ม.	27 ตร.ม.	2553
6. อาคารอเนกประสงค์ห้องธุรการ	3 ม.	8 ม.	24 ตร.ม.	2559
7. อาคารอเนกประสงค์ห้องสมุด 2ชั้น	6 ม.	8 ม.	48 ตร.ม.	2551
8. ส้วมนักเรียน 4 ที่ /49	4.2 ม.	5 ม.	21 ตร.ม.	2561
9. ส้วมนักเรียน สปช.601/26	3 ม.	5 ม.	15 ตร.ม.	2527

ที่มา : โรงเรียนวัดเมืองสาตร (2564, หน้า 5)

แผนที่ตั้งของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ภาพที่ 2.1 แผนที่ตั้งของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ตั้งอยู่ในเขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ตั้งอยู่ในเขตพื้นราบลุ่ม ตำบลหนองหอย ระยะทางจากโรงเรียนไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ระยะทาง 10 กิโลเมตร อยู่ในเขตเทศบาลอำเภอเมืองเชียงใหม่ การคมนาคมสะดวก มีเขตพ้นที่บริการของโรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ ดังนี้

1. ชุมชนวัดเมืองสาตรน้อย ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่
2. ชุมชนวัดเมืองสาตรหลวง ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่
3. ชุมชนเคหะแห่งชาติ ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่
4. ชุมชน 12 สิงหา ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่

สภาพทางสังคมโดยรอบของโรงเรียนวัดเมืองสาตร ตั้งอยู่ในเขตชุมชนวัดเมืองสาตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนได้แก่ ชุมชนวัดเมืองสาตรน้อย ชุมชนวัดเมืองสาตรหลวง และชุมชนการเคหะแห่งชาติ ตำบลหนองหอย นักเรียนอีกส่วนหนึ่งเป็นเด็กชนกลุ่มน้อยด้อยโอกาส เดินทางมากับผู้ปกครองที่มา ทำงานก่อสร้าง และรับจ้างในเขตตำบลหนองหอยและตำบลข้างเคียง และมาอาศัยอยู่ในชุมชน

ลักษณะของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่มีประชากรประมาณ 1,650 คน ประชาชนร้อยละ 95 นับถือ ศาสนาพุทธ ร้อยละ 4 นับถือศาสนาคริสต์ และ ร้อยละ 1 นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง และยากจน ประกอบกับในเขตบริการข้างเคียงมีโรงเรียนเอกชนเปิดให้บริการ ผู้ปกครองจึงนิยมส่งบุตรหลานไปเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง หรือโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ส่วนนักเรียนที่มาเข้าเรียนในโรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อย ไม่พอเพียงต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว และโรงเรียนวัดเมือง

สาตรเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตาม พ.ร.บ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จัดการศึกษาแก่ผู้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการดังนี้ 1) ปัญหาความยากจน นักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เข้าเรียนในโรงเรียนวัดเมืองสาตร ส่วนมากเป็นนักเรียนยากจน ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำโคมตุงล้านนา มีรายได้ไม่แน่นอน ซึ่งบางภาคเรียนไม่พอเพียงกับค่าใช้จ่าย 2) ปัญหาครอบครัว จากข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนในชุมชนส่วนหนึ่งประสบปัญหาครอบครัว พ่อแม่แยกทางกันหรือไป ประกอบอาชีพในต่างจังหวัดและอีกส่วนหนึ่งบิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือเสียชีวิตทั้งบิดาและมารดา ต้องอยู่ใน ความอุปการะดูแลของปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ๆ 3) ปัญหาด้านการอพยพย้ายถิ่น - เชื้อชาติ นักเรียนโรงเรียนวัดเมืองสาตร ส่วนหนึ่งเป็นเด็กชนกลุ่มน้อย ซึ่งย้ายติดตามผู้ปกครอง เพื่อมาทำงาน ก่อสร้าง รับจ้างต่าง ๆ พอหลังจากการก่อสร้างแล้วเสร็จ หรือ ต้องย้ายที่ทำงานแห่งใหม่ ก็จะย้ายนักเรียนตามไป ด้วย ทำให้อัตราการย้ายเข้า – ออก กลางคันมีการเคลื่อนไหวทุก ภาคปีการศึกษา ทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนแก่เด็กไม่ต่อเนื่อง 4) ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ เมื่อปี 2553 เกิดอุทุกภัย น้ำท่วม ทำให้ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อการเรียนรู้ อาคารเรียน หนังสือเรียน เสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องการงบประมาณในการซ่อมแซมเป็นจำนวนมาก ระดับน้ำสูง 1 เมตร

2.8.4 ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีบุคลากรในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 15 คน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 บุคลากรของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษาสูงสุด	วิทยฐานะ	ประสบการณ์
1	นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้อำนวยการ	ปริญญาโท	ชำนาญการพิเศษ	18
2	นางศรีพรรณ มังคละสวัสดิ์	ครู	ปริญญาตรี	ชำนาญการพิเศษ	29
3	นางกาญจนา ทินนา	ครู	ปริญญาตรี	ชำนาญการพิเศษ	30
4	นางไพรินทร์ อานนท์	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการพิเศษ	8
5	นางจริญญา ศรีวิกะ	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการพิเศษ	11
6	นางธดาภรณ์ พงษ์ไทย	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการพิเศษ	12
7	นายสา ดาทอง	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการ	8
8	นางสาวนันทวดี จบสูงเนิน	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการ	9
9	นางสาวเกวลิน ศรีไสย์	ครู	ปริญญาตรี	ครู	2
10	นางสาวกิตติยา เขียวคำ	ครู	ปริญญาโท	ชำนาญการ	6
11	นายกิตติพัชญ์ ทองดี	ครู	ปริญญาตรี	ครู	3
12	นางสาวมนัฏชญา จีรวัฒนสกุล	ครูอัตราจ้าง	ปริญญาตรี	-	8
13	นางสาวปนัดดา ยาวิเริง	ครูอัตราจ้าง	ปริญญาตรี	-	2
14	นายวชิรพงษ์ สัธนะพรรณ	ธุรการ	ปริญญาตรี	-	10
15	นายประธาน ยะอินทร	พนักงานบริการ	ปริญญาตรี	-	-

2.8.5 ข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีนักเรียนในระดับอนุบาล จำนวน 55 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 95 คน มีนักเรียนรวมตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 150 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2565) ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลนักเรียนตามระดับชั้น ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้น	เพศ		รวม (คน)	หมายเหตุ (จำนวนห้องที่เปิด)
	ชาย	หญิง		
- อนุบาล 2 (อายุ 4-5 ปี)	16	15	31	1
- อนุบาล 3 (อายุ 5-6 ปี)	17	7	24	1
รวม	**33**	**22**	**55**	**2**
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	6	8	14	1
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	5	8	13	1
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	11	4	15	1
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	9	24	1
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3	9	12	1
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	10	6	16	1
รวม	**50**	**45**	**95**	6
รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด	**83**	**67**	**150**	**8**

2.8.6 ข้อมูลที่พื้นฐานนำไปสู่การวิจัย

จากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา SAR ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดเมืองสาตร ข้อมูลในการสรุปบันทึกหลักฐานผลงานเชิงประจักษ์ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนา คือ ส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริงและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิด แบบ PBL (Project Based Learning) ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือ หน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการเรียนรู้ ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายภายนอก

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) งานวิจัยในประเทศ

หทัย ศิริพิน (2558, หน้า 88) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) พบว่าด้าน 1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ชัดเจนและสอดคล้องกับท้องถิ่น 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ต้องพร้อม และควรพัฒนานักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครูในเรื่องของงานวิจัย 4) ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ควรมีคู่มือปฏิบัติงานเพื่อสื่อสารให้คณะครูทุกคนเข้าใจจัดระบบงานวิชาการให้ชัดเจน 5) ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีสื่อให้พร้อมใช้งาน และจัดหาสื่อให้ครูได้ใช้ตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้

ปวีณา เจริญภูมิ และคณะ (2559, หน้า 55) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) ศึกษาระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 126 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 คน รวมทั้งสิ้น 464 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนและกำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.975 โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1) วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัฒนธรรมแบบปรับตัว

2) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี

กรองทิพย์ นาควิเชตร (2560, หน้า 67) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เน้นการแบ่งอำนาจการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง 2) การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา 3) การมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน นำไปสู่แบบแผนพฤติกรรมที่ทุกคนปฏิบัติ 4) มีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุน ทั้งด้านกายภาพ โครงสร้างการติดต่อสื่อสาร เวลา สถานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในบรรยากาศการยอมรับและไว้วางใจกันเปิดใจรับข้อมูลย้อนกลับ 5) มีแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ และคณะ (2560) ได้สรุปไว้ว่า พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐาน พื้นที่ศึกษา ได้แก่ชุมชนตำบลเขาทองอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ ใช้วิธีการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา แบ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เด็กและ เยาวชนในพื้นที่ตำบลเขาทอง อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 20 ปี กลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ผลการวิจัยสรุปเป็นกระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ได้ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ เป้าหมายของการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มุ่งเน้นการพัฒนาตามช่วงวัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียน และเด็ก วัยรุ่น 2) กลไกและกระบวนการ ได้แก่ ความร่วมมือจากทั้งสามฝ่าย ได้แก่ ครอบครัว : การส่งเสริมครอบครัวพลังบวก การเลี้ยงดูและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามหลักการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐาน โรงเรียน : กระบวนการพัฒนาและออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และชุมชน : คณะทำงานวางแผน สนับสนุน ติดตาม ถอดบทเรียนและจัดการความรู้ 3) ผลผลิต ชุมชนได้รับการพัฒนาโดยทุกฝ่ายให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ทำงานแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเลี้ยงดูการจัดการเรียนรู้และการดูแลเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ให้ได้รับการพัฒนาตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โดยผลผลิตที่เกิดขึ้นกับ กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแต่ละช่วงวัย ผลที่เกิดกับโรงเรียน ผลที่เกิดกับครอบครัว วัด และชุมชน

สรศักดิ์ นิมากร (2560, หน้า 65) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 2) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของครู มีการส่งเสริมให้ครูกล้าคิด กล้าแสดงออกผ่านการขอความเห็นจากครูหรือการจัดให้มีการประชุมผู้บริหาร และครูควรมีการวางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกัน มีการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ ควรมีการประชุมร่วมกันในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือนโยบาย และควรมีการนิเทศกำกับ ติดตามหลังการปฏิบัติงาน

สมาพร มณีอ่อน (2560, หน้า 28) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือ การรวมกลุ่มกันของครู ร่วมแลกเปลี่ยนสะท้อนผล ในการ พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ครูปฏิบัติการสอนที่ดีขึ้น และนักเรียนมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนที่สูงขึ้น เป็นการร่วมมือรวมพลังกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง การรวมกลุ่มกันในลักษณะเต็มใจ สมัครใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมที่จะสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไป ตรงมา ยึดหลักความรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ใกล้เคียงกัน ใช้วิธีการพูดคุยเป็นหลัก ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ร่วมกันสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่ขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งระบบ ทั้งตัวผู้บริหาร ครู และนักเรียน เป็นวงจรพัฒนาที่ยั่งยืน โรงเรียนจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

กมลวรรณ ทิพยเนตร (2561, หน้า 2) ได้ศึกษาการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสระแก้วราษฎร์บำรุง พบว่า ผลการวิเคราะห์รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสระแก้วราษฎร์บำรุง มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ 2) การนำรูปแบบ S2KRA2W Model ทดลองใช้ในโรงเรียนสระแก้วราษฎร์บำรุง พบว่า ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน เนื่องมาจากครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดแก่ผู้เรียน จากผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีปัญหาด้านครูผู้สอน คือ ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวุฒิ ครูมีภาระงานสอนมาก ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนานวัตกรรม การเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) การขยายผลรูปแบบ S2KRA2W Model กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ค่าเฉลี่ย ของทุกโรงเรียนเป็นรายข้อในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สุพรรณิการ์ ชนะนิล และคณะ (2561, หน้า 53) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ 2. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3. เพื่อพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 4. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ระยะเวลาที่ทำการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2561 กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู จำนวน 1 คน ผู้ปกครอง จำนวน 36 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมิน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรัณย์พล วิวรรธมงคล (2561, หน้า 92) ได้ศึกษา งานวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ศึกษาประสิทธิผลเชิงประจักษ์การใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 10 คน ได้มาด้วยความสมัครใจตามเงื่อนไขของกระบวนการเรียนรู้ชุมชนวิชาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) คู่มือการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจของครูต่อการพัฒนา 3) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 4) แบบประเมินความคิดเห็นของครูต่อการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test แบบ dependent ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 ระยะ 6 ขั้นตอนดังนี้ ระยะที่ 2 การพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างกลุ่มและวิเคราะห์ปัญหาจากผลการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 วางแผนกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ขั้นที่ 3 สร้างองค์กรการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 4 ร่วมสะท้อนจากผลลัพธ์ ระยะที่ 3 เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน (Best Practice) รูปแบบมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์โดยได้ดำเนินนำสังเคราะห์และนำไปผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้ใช้จริง และนำไปตรวจสอบกับผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งยืนยันประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบฯที่พัฒนาขึ้น 2. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ความสามารถการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับครูก่อนการพัฒนาสูงกว่าหลังการพัฒนาอยู่ในระดับดี 3) ความคิดเห็นของครูต่อการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

วิราวรรณ์ เพ็ชรนาวา (2563, หน้า 79) ได้ศึกษา แนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน ครู นักเรียน และผู้บริหารมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลจากการสังเกต นิเทศติดตาม และแสดงความ

คิดเห็นในการปฏิบัติการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน 3) การร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ และ 4) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม ครูก็ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากผู้บริหารให้มีความก้าวหน้าในการพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงาน รับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนร่วมกันสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ มุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายการบริหาร โรงเรียนที่มุ่งการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ กำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2563, หน้า 63) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัด การเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เก็บรวบรวม ข้อมูล โดยการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้กระบวนการ PLC โดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอน จำนวน 12 คน แบบสังเกตครูผู้สอนและนักเรียนขณะเรียน แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 12 คน นักเรียน จำนวน 15 คน และการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC ได้แก่ ตัวแทนครูผู้สอน จำนวน 3 คน ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิง ปริมาณ โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูล เชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็น สาระสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ผลดังนี้ 1. การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา (goal) 2. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (learning management strategy) 3. การร่วมกันสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (reflection for development) 4 ปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสังเกตการณ์กระบวนการปฏิบัติจริง (learning activities and observation) 5. การร่วมกันสะท้อนคิดการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (debrief) 6. สรุปผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การนำสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้รอบใหม่ต่อไป (Next Step)

2) งานวิจัยต่างประเทศ

Bryk, C. & Louise (1999, p.35) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนทางวิชาชีพของโรงเรียน ระดับปฐมศึกษาในชิคาโก้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการ ส่งเสริมสนับสนุน: ขนาดโรงเรียน และความเชื่อใจของครู 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และ องค์ประกอบ: ผู้เรียน และชุมชน และ 3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน

Ke Xu (2012, p.21) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสหรัฐอเมริกาและจีน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาความเหมือนและความแตกต่างในการดำเนินการและสนับสนุน PLC ที่ประสบความสำเร็จระหว่างโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาและโรงเรียนในจีน พบว่า 1) ความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง 2) วัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 3) โครงสร้างที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนกิจกรรม PLC 4) การพัฒนาวิชาชีพของครู และ 5) ความท้าทายและ

อุปสรรค องค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน คือ หลักสำคัญที่เหมือนกันในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Dora, H. (2015, p.28) ได้ศึกษาระดับความสามารถและการรับรู้ของครูกับการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ระดับความสามารถและการรับรู้ของครูสัมพันธ์กับการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) บรรยากาศองค์กร 3) วัฒนธรรมองค์กร และ 4) โครงสร้างองค์กร

Rebecca M. (2015, p.11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนในเมือง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหาร 2) การทำงานร่วมกัน 3) การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กร 4) จุดเน้น 5) ความเชื่อ ของครู และ 6) การสนับสนุน ทั้ง 6 ปัจจัยนี้ มีความสำคัญในการขับเคลื่อน PLC ให้กับโรงเรียนในเมือง

Vanblaere, B. & Devos, G. (2016, p.14) ได้ศึกษาภาวะผู้นำโรงเรียนกับการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ มี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นใน การจัดการหรือการทำงาน และส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานให้ดีขึ้น 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การกระทำของผู้นำที่แสดงออกหรือมอบอำนาจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการจัดเรียนการสอน

ทั้งนี้สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ของ ครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครู เนื่องมาจากครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดแก่ผู้เรียน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ร่วมกันกับผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ผู้บริหารมีการสนับสนุนสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 วิธีการศึกษา
3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
3.7 การนำเสนอข้อมูล

3.1 วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างกรอบเนื้อหาเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยใช้กรอบการสัมภาษณ์ที่มีประเด็นคำถามกำหนดไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลและประเด็นที่ต้องการอย่างชัดเจน มีประเด็นในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในของโรงเรียน และสภาพบริบทโดยทั่วไป โดยสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้าน

การจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ว่าในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง ท่านมีความต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาอย่างไร เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะจง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการรวบร่วมประเด็นที่เป็นปัจจัย เงื่อนไขการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้น โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นที่ 5 การสรุปสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ผลลัพธ์ของการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการสร้างแนวการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3.1.2 สร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นนำรูปแบบที่สร้างขึ้นมาดำเนินการโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถามของแนวทาง จนกระทั่งได้แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.2.1 ขอบเขตด้านข้อมูลหลัก เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร และหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร โดยการศึกษาเอกสารเรื่อง SAR ย้อนหลังสามปี จำนวน 3 เล่ม งานวิจัยจำนวน 20 เล่ม และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2565-2567

3.2.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การเลือก ดังนี้

1. ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ กลุ่มงานวิชาการ จำนวน 1 คน

2. ครู สร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค จำนวน 2 คน

3. นักเรียนสร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค จำนวน 4 คน

3.2.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลักการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6-10 รูป/คน โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 1 คน 2) ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจำนวน 2 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะและเนื้อหาตลอดจนขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3.3.2 แบบคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ใช้ประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร เครื่องมือการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ประมวลผล จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

1. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันในการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อพัฒนาผลการดำเนินงานโดยตรง

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 1 รูป/คน กลุ่มครูและบุคลากร 4 รูป/คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 2 รูป/คน รวมทั้งหมด 7 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ครั้งนี้ คือ

2.1 กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่าน คือ ผู้วิจัยเอง ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) จำนวน 2 ท่าน และผู้บริหารทั่วไปจำนวน 1 ท่าน รวม 4 ท่าน

2.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

3.3.3 วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ได้แก่

1) แบบบันทึกข้อมูล

2) แบบสังเกต

3) แบบสัมภาษณ์

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจัดสร้างการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยนำแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมข้อมูลทุกส่วนที่ต้องการถาม

3.4.2 นำข้อมูลจากกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถามในการวิจัย

3.4.3 เครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา การใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

3.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.4.4 ทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสื่อและเทคโนโลยีในโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.4.5 สร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสนทนากลุ่ม ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 รูป/คน 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 1 คน 2) ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจำนวน 2 คน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เช่น แผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี สรุปรายงานประเมินภายใน (SAR) การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และการวิเคราะห์ปัจจัย สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการสัมภาษณ์ โดยสนทนาตัวต่อตัวแบบเผชิญหน้า ผู้สัมภาษณ์จะเริ่มต้นจากการแนะนำ แนะนำวัตถุประสงค์ของการมาสัมภาษณ์ และพยายามสร้างความเป็นกันเองกับผู้ถูกสัมภาษณ์มากที่สุด ถึงแม้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ร่วมงานก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูและบุคลการทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอน จำนวน 12 รูป/คน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1) การเตรียมการ การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เตรียมแบบบันทึก หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ (Informed Consent Form) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับทราบและยินยอมเป็นถูกสัมภาษณ์

2) การดำเนินการ การสัมภาษณ์ตามโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้าง สำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.5.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันแนวทาง ใช้คำถามสนทนาเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกอย่างเป็นอิสระ โดยใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มไว้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการศึกษาที่วางไว้ โดยการวิเคราะห์ตามกรอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสรุปเหตุการณ์ หรือกฎเกณฑ์ตลอดจนหลักการต่างๆ ของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 รูป/คน ประกอบไปด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 1 คน 2) ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจำนวน 2 คน

1) การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม

1.1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุเคราะห์การเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มจากรองอธิกาบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล และขอเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่บุคลากรผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อขออนุญาตบุคคลดังกล่าว

1.2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป ของที่ระลึกและคู่มือการสนทนากลุ่ม

1.3) ซักซ้อมทำความเข้าใจในหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จดบันทึกการสนทนาและผู้บริการทั่วไปมีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

2) การดำเนินการสนทนากลุ่ม

2.1) ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อมก่อนผู้เข้าร่วมสนทนาจะเดินทางมาถึง

2.2) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาเดินทางมาถึงโดยผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสนทนาทุกคนพยายามพูดคุยและซักถามอย่างเป็นมิตรเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีก่อนเริ่มต้นสนทนา

2.3) เมื่อสนทนาเสร็จสิ้นลงผู้วิจัยแสดงความขอบคุณ ผู้ร่วมสนทนาทุกคน และดูแลอำนวยความสะดวกจนผู้ร่วมสนทนาเดินทางกลับ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สื่อ โครงสร้าง โดยสรุปเขียนแบบบรรยายพรรณนา และข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

3.6.2 การวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

3.7 การนำเสนอข้อมูล

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ แบบบรรยายพรรณนาขยายความตามแนวคิดและข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ การนำเสนอรายงานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วนประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการวิจัยได้ทำเป็นบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

4.2 ผลการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

4.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

4.1.1 ผลการศึกษาเอกสาร

ผลการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 พบว่า

1) จากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2565 พบว่า ครูยังขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิดแบบ PBL (Project Based Learning) ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และไม่สามารถนำผลมาพัฒนาผู้เรียนได้ทุกคน ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ผู้นักเรียนยังไม่ครอบคลุม ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิด แบบ PBL (Project Based Learning) STEM BBl เป็นต้น ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำ PLC ในระดับกลุ่มสาระทั้งโรงเรียน ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน และควรจัดทำกระบวนการ PLC กับครูต่างโรงเรียนด้วยเนื่องจากครูในโรงเรียนสาระเดียวกันมีจำนวนน้อย ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายภายนอก

4.1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis

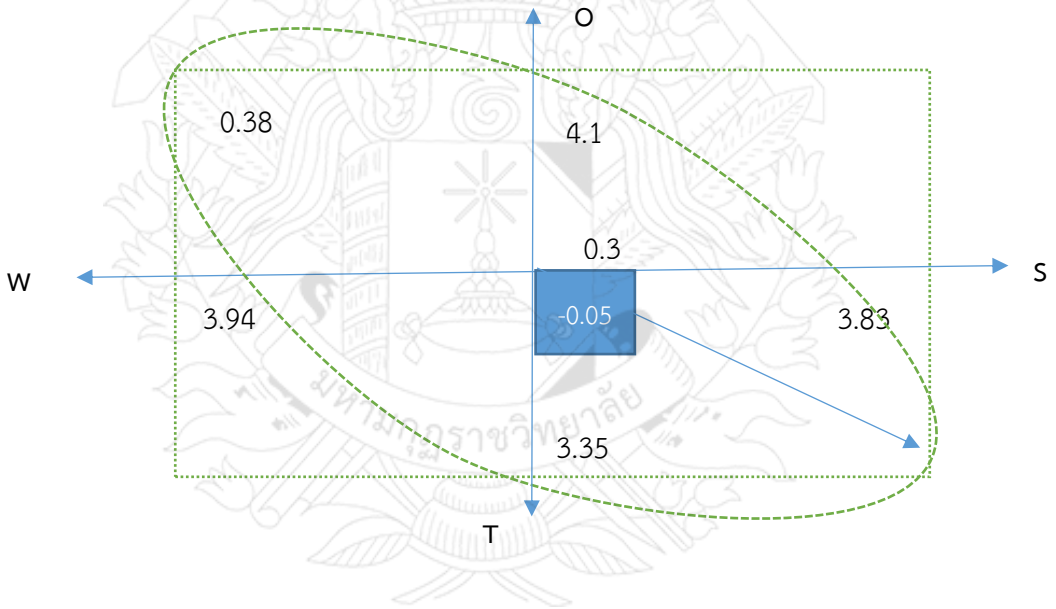
จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยภายนอก สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ (-0.05) แสดงว่าสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นอุปสรรค หากพิจารณาสภาพแวดล้อม

ภายนอกเป็นรายด้านพบว่า ประเด็นด้านการเมืองและกฎหมาย (P) เป็นประเด็นที่เป็นโอกาส มีค่าเท่ากับ (0.09) ส่วนประเด็นที่เป็นอุปสรรค พบว่า ด้านสังคมและวัฒนธรรม (S) มีอุปสรรคมากที่สุด มีค่าเท่ากับ (-0.13) รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ (E) มีค่าเท่ากับ (-0.06) และด้านเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ คือ (-0.02)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน พบว่า สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ (0.77) แสดงว่าสภาพแวดล้อมภายในเป็นจุดแข็ง หากพิจารณาสภาพแวดล้อมภายในเป็นรายด้านพบว่า ประเด็นด้านบริหารจัดการ (M4) เป็นประเด็นที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด มีค่าเท่ากับ (0.18) รองลงมาคือประเด็นด้านบุคลากร (M1) มีค่าเท่ากับ (0.16) ประเด็นด้านโครงสร้างและนโยบาย (S2) มีค่าเท่ากับ (0.15) ประเด็นด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (M2) มีค่าเท่ากับ (0.11) ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ (0.09) และ ด้านผลผลิตและการบริการ(S2) มีค่าเท่ากับ (0.07)

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า โรงเรียนวัดเมืองสาตร อยู่ในสถานการณ์แบบ Cash Cows ไม่เอื้อและแข็ง คือมีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคและมีปัจจัยภายในที่แข็ง ซึ่งต้องรักษาสภาพภายในไว้ พร้อมที่จะก้าวต่อไปเมื่อโอกาสมาถึง (แผนปฏิบัติการของโรงเรียนวัดเมืองสาตร, 2565, หน้า 21)

การวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงสถานภาพของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ที่มา : โรงเรียนวัดเมืองสาตร (2565, หน้า 21)

กราฟที่ได้จากการวิเคราะห์อยู่ใน Q2 = Question Mark ลักษณะตามทิศทางของกราฟ คือ ไม่เอื้อและแข็ง จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของโรงเรียนวัดเมืองสาตร กล่าวคือ โรงเรียนมีโอกาสที่จะขยายการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้การสนับสนุนจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพสังคมที่ไม่มีความขัดแย้ง แต่เมื่อพิจารณา

ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา โดยมีจุดอ่อนด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดคุณภาพการให้บริการทางการศึกษาที่ยังไม่ตรงเป้าหมาย หากแก้ปัญหาจุดอ่อนในด้านนี้ได้ อาจจะนำไปสู่สภาพที่เอื้อและแข็ง Stars ได้ โดยกำหนดกลยุทธ์พัฒนาโรงเรียนโดยใช้หลัก PLC ต่อไป

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน นำเสนอโดยใช้ค่าร้อยละตามรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตาม เพศ อายุ หน้าที่ในโรงเรียน วัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	1	11.11
หญิง	8	88.89
2. อายุ		
32-37 ปี	-	-
38-42 ปี	6	66.66
43-47 ปี	-	-
48 ขึ้นไป	3	33.34
3. ประสบการณ์การทำงาน		
0-5 ปี		-
6-10 ปี	2	22.22
11-15 ปี	5	55.55
16 ปี ขึ้นไป	2	22.23
4. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	3	33.33
ปริญญาโท	6	66.67
รวม	**9**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า

1) ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นเพศหญิง มากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

2) ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุ 38-42 ปี มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมามีอายุ 48 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.34 ตามลำดับ

3) ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 และมีประสบการณ์การทำงาน 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.23 และมีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

4) ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีระดับการศึกษามากที่สุดปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และรองลงมาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 9 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลการพัฒนางานบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมของแนวทางของการวิจัย ผู้ให้การสัมภาษณ์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันดังนี้ เป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องด้วยการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้หลักวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร คณะครูมีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอแนวคิดในการนำผลการแลกเปลี่ยนมาพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณภาพที่ดีขึ้นตามแนวทาง Active Learning มีการนิเทศติดตามผลจากการปฏิบัติเพื่อนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการ PLC ซึ่งเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม เพื่อให้สถานศึกษามีทิศทางในการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร

1.1 การใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนวัดเมืองสาตร ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน เป็นการช่วยเหลือการทางด้านวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้หลักวิชาการ ด้วยการให้คำแนะนำ ปรึกษาทางด้านวิชาชีพ มีเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการ แต่จะมีบางเรื่องไม่กล้าแสดงความคิดเห็นแบบตรง ๆ ซึ่งกลัวว่าจะเป็นการทำลายน้ำใจกัน เพราะว่าโดยส่วนใหญ่มีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข และการอยู่ร่วมกันอย่างมีเสรีภาพ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...เป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน เนื่องจากเป็นการช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ โดยการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน ให้คำแนะนำ หรือแนวทางในการแก้ปัญหา และให้กำลังใจกัน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...เป็นกัลยาณมิตรในการพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้กำลังใจในการทำงานต่อกันและกัน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านในสถานศึกษา มีการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

1.2 มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การมีเสรีภาพในการจัดการเรียนการสอน สังเกตได้จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ร่วมไปถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ผู้บริหารคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ PLC และดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเสรีภาพ โรงเรียนวัดเมืองสาตรใช้ความเป็นอิสระและเสรีในการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน เพราะสามารถนำเสนอวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาและแลกเปลี่ยนความเห็นกับทุกคนได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพราะสามารถนำเสนอวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทุกคนในเวลาที่ให้ได้อย่างเหมาะสม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการ เพราะโรงเรียนวัดเมืองสาตรให้ความเป็นอิสระเสรีในการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน...” (สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2566)

“...มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากที่สุด ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ PLC และดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างมีเสรีภาพ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

1.3 การใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนวัดเมืองสาตร เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงการให้ความสำคัญทุกความคิดเห็นของครูในสมาชิกทีม PLC

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ครูทุกท่านในทีม PLC ได้แสดงความคิดเห็น เพิ่มเติมปัญหาและข้อเสนอแนะของกันและกัน เปิดโอกาสให้ครูในทีม PLC ได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เปิดโอกาสและให้ความสำคัญทุกความคิดเห็นของสมาชิก PLC ทุกท่าน เพราะสมาชิกในทีม PLC มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ PLC และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นของแต่ละคนแล้วทำการวิเคราะห์และสรุปผลร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น เพราะพื้นฐานการสอนของแต่ละวิชามีปัญหาและการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการที่ครูแต่ละคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นกันเป็นการช่วยเหลือกันครูทุกคนในวง PLC ได้แสดงความคิดเห็นตามลำดับชั้นและได้รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะของกันและกัน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

"...มีการเปิดโอกาสให้ครูทุกท่านในทีม PLC ได้แสดงความคิดเห็นของแต่ละคน เพิ่มเติมปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะของแต่ละคน แล้วทำการวิเคราะห์และสรุปผลร่วมกัน..." (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

"...เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น เพราะธรรมชาติการสอนของแต่ละวิชามีปัญหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ครูแต่ละคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจะเป็นการช่วยเหลือกัน..." (สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2566)

"...มีการเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น และให้ความสำคัญทุกความคิดเห็นของสมาชิก PLC ทุกท่าน เพราะสมาชิกในทีม PLC มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ PLC และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา..." (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

2.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐาน ร่วมถึงแสดงความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายในการบริหารร่วมกัน มีส่วนร่วมในการประชุมกำหนดทิศทางร่วมกันกับผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ด้วยการเข้าร่วมการประชุมเพื่อดำเนินการ SWOT อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

"...มีส่วนร่วมกับผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ด้วยการเข้าร่วมประชุมดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา นำข้อมูลที่ได้ไป SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน..." (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

"...มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม..." (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

"...มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและสภาพปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ในการประชุม PLC ของโรงเรียน..." (สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2566)

2.2 มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็นในวาระการประชุมต่าง ๆ ของโรงเรียน ช่วยกำหนดเป้าหมายและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยการนำมาสู่การปฏิบัติ ร่วมการประชุมเพื่อกำหนดการ SWOT และกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

ที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานวิชาการ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมของโรงเรียน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...เข้าร่วมการประชุมเพื่อดำเนินการ SWOT และกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็นในวาระการประชุมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ข้อมูลตามวาระ เพื่อนำไปสู้การกำหนดเป้าหมายและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยการนำมาสู่การปฏิบัติ...” (สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการหรือพัฒนาการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และร่วมกันกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระกิจร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร ส่วนร่วมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมของโรงเรียนมีในการพัฒนางานวิชาการให้มีความก้าวหน้าของครูทุกคน สามารถกำหนดภารกิจในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประชุมกำหนดภารกิจร่วมกันกับคณะครูเข้าร่วมประชุมรับฟังนโยบายและนโยบายเร่งด่วนของสพฐ. และเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด เพื่อวางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับภารกิจ รวมถึงการกำหนดภารกิจตามหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมของโรงเรียนมีในการพัฒนางานวิชาการให้มีความก้าวหน้าของครูทุกคน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการประชุมกำหนดภารกิจร่วมกันกับคณะครูเข้าร่วมประชุมรับฟังนโยบายและนโยบายเร่งด่วนของ สพฐ. และเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด เพื่อวางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับภารกิจ รวมถึงการกำหนดภารกิจตามหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการกำหนดภาระกิจตามงานในหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ร่วมถึงการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน...” (สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2566)

3. ความมีภาวะผู้นำ

3.1 มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำผู้สร้างที่สามารถทำให้สมาชิกในทีม PLC เกิดการเรียนรู้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและเสนอรูปแบบเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ร่วมกำหนดเป้าหมายภารกิจและนำไปสู่การปฏิบัติ และร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะอย่างมีเป็นกัลยาณมิตร ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning เพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแต่ละคน มีส่วนร่วมในการนำเสนอนวัตกรรมเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำ โดยการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและเสนอรูปแบบเทคนิคการสอนที่เหมาะสม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำผู้สร้าง ร่วมกำหนดเป้าหมายภารกิจและนำไปสู่การปฏิบัติและร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะอย่างมีเป็นกัลยาณมิตร ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning เพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแต่ละคน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการพัฒนางานวิชาการให้มีความก้าวหน้า ครูทุกคนสามารถกำหนดภารกิจในการจัดการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

3.2 มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ ในการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสมาชิกครูในทีม PLC

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการนำเสนอเทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อมาแก้ปัญหาในชั้นเรียน สร้างแรงบันดาลใจโดยแนะนำเทคนิคในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนแก่เพื่อนครู ร่วมเป็นสมาชิก PLC อย่างต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารและเพื่อนครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสร้างแรงบันดาลใจและให้การสนับสนุนในความคิดเห็นของคณะครูร่วมกัน โดยมีการกระตุ้นปลุกเร้าให้ครูทุกคนมีแรงบันดาลใจที่จะพัฒนางานวิชาการ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ โดยการนำเสนอเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และเรียนรู้เทคนิควิธีการของเพื่อนครู พร้อมทั้งร่วมอภิปรายอย่างเป็นกัลยาณมิตร...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ โดยการนำเสนอเทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อมาแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสร้างแรงบันดาลใจและให้การสนับสนุนในความคิดเห็นของคณะครูร่วมกัน โดยมีการกระตุ้นปลุกเร้าให้ครูทุกคนมีแรงบันดาลใจที่จะพัฒนางานวิชาการ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

3.3 มีส่วนร่วมให้ครูหรือเพื่อนครู เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาชีพของตนเองและผู้อื่น

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร ส่วนร่วมโดยแลกเปลี่ยนและเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คอยช่วยเหลือ แนะนำและส่งเสริมให้คำแนะนำในแนวทางที่ดีแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้เพื่อนครูมีทัศนคติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพต่อไปได้ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning มีส่วนร่วมโดยการนำเสนอเทคนิคของตนเองและเรียนรู้เทคนิคของเพื่อนครู พร้อมทั้งร่วมอภิปรายอย่างเป็นกัลยาณมิตรมีรับฟังแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมโดยแลกเปลี่ยนและเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คอยช่วยเหลือ แนะนำและส่งเสริม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมให้แนะนำกับครูหรือเพื่อนครูในแนวทางที่ดีแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้เพื่อนครูมีทัศนคติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมให้ครูหรือเพื่อนครู โดยการนำเสนอเทคนิคของตนเองและเรียนรู้เทคนิคของเพื่อนครู พร้อมทั้งร่วมอภิปรายอย่างเป็นกัลยาณมิตรมีรับฟังแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

4. การเรียนรู้และพัฒนา

4.1 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความคิดเห็น ในการดำเนินกิจกรรม PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการจัดกิจกรรม PLC แต่ละช่วงชั้น ร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะในความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในกิจกรรม PLC เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม PLC ได้เสนอปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับคณะครูทุกระดับชั้น ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความคิดเห็น กิจกรรม PLC แต่ละช่วงชั้นเข้าร่วมประชุมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ข้อเสนอแนะในความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความคิดเห็น ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในกิจกรรม PLC เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ๆ และความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม PLC...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความคิดเห็น ในการดำเนินกิจกรรม PLC ได้เสนอปัญหาในการจัดการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนและสะท้อนแนวทางแก้ไขปัญหา มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับคณะครูทุกระดับชั้น...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

4.2 มีส่วนร่วมในการวางแผน และรวบรวมองค์ความรู้ นำไปสู่การพัฒนากระบวนการการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีส่วนร่วมเล่าถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ปัญหา เมื่อมีการเสนอปัญหาในภาระงานการ PLC แล้วได้นำความรู้และข้อเสนอแนะของครูแต่ละคนมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้มีความประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป มีส่วนร่วมในการประชุมในการวางแผนและรวบรวมองค์ความรู้นำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินการกิจกรรม PLC มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านเป็นผู้นำผู้ตามตามหลัก PLC ร่วมสรุปองค์ความรู้และนำไปพัฒนาร่วมกับเพื่อนครู มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาสร้างนวัตกรรมแล้วนำไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมในการวางแผน นำเสนอปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางการแก้ปัญหาตามภาระงานการ PLC แล้วได้นำความรู้และข้อเสนอแนะของครูแต่ละคนมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้มีความประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการประชุมในการวางแผนและรวบรวมองค์ความรู้นำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินการกิจกรรม PLC เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในด้านเป็นผู้นำผู้ตามตามหลัก PLC ร่วมสรุปองค์ความรู้และนำไปพัฒนาร่วมกับเพื่อนครู นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาสร้างนวัตกรรมแล้วนำไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

4.3 มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการสืบเสาะหาทฤษฎีหรือเทคนิควิธีการรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตามตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิก PLC มีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำในการเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม PLC อีกทั้งได้นำทักษะทางด้านวิชาการที่เพื่อนครูได้เสนอแนะมาแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ สืบเสาะหาทฤษฎีหรือเทคนิควิธีการรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตามตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิก PLC...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน ทักษะใช้แนวคิดหรือเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม PLC...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

4.4 มีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามสมควร มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนตามแนวทาง Active Learning และในการประชุมรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะครู ได้เสนอแนะในการดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน ด้วยการนำเสนอเทคนิควิธีการแก้ปัญหาที่เคยทำแล้วได้ผลดี ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC ของคณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามสมควร มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนตามแนวทาง Active Learning...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC โดยการประชุมรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะครู...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการปรับปรุง โดยการเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน ด้วยการนำเสนอเทคนิควิธีการแก้ปัญหาที่เคยทำแล้วได้ผลดี...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

5. การปฏิบัติงานร่วมกัน

5.1 มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC แต่ละขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีการนิเทศและให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังจากร่วมประชุม อภิปรายปรึกษาหารือร่วมกับคณะครูทุกครั้ง มีการ

ประชุมตามลำดับขั้นตอนของ PLC มีส่วนร่วมต่อเนื่องทุกปีการศึกษา และร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ มีโดยการนิเทศพบปะสมาชิกอยู่เสมอ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC แต่ละขั้นตอนมีการนิเทศติดตาม และให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังจากร่วมประชุม อภิปรายผลการปฏิบัติ ปรึกษาหารือร่วมกับคณะครูทุกครั้ง...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการประชุมตามลำดับขั้นตอนของ PLC มีส่วนร่วมต่อเนื่องทุกปีการศึกษาและร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ มีโดยการนิเทศติดตาม พบปะสมาชิกอยู่เสมอ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC แต่ละขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม PLC เข้าร่วมสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน เป็นต้น...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

5.2 มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันโดยใช้หลักประชาธิปไตย

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกทุกคนในทีมร่วมตัดสินใจโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นประชาธิปไตย ทุกท่านมีสิทธิ์เสรีภาพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม โดยใช้หลักเหตุผลในการเสนอแนะปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการเลือกรูปแบบวิธีการ โดยการโหวตปัญหาที่เกิดร่วมกันของนักเรียนบางคนที่เรียนกับครูหลายคน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตร มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกทุกคนในทีมร่วมตัดสินใจโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นประชาธิปไตย ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...คณะครูโรงเรียนวัดเมืองสาตรทุกท่าน มีสิทธิ์เสรีภาพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม โดยใช้หลักเหตุผลในการเสนอแนะปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร...” (สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกัน มีการเลือกรูปแบบวิธีการ โดยการโหวตปัญหาที่เกิดร่วมกันของนักเรียนบางคนที่เรียนกับครูหลายคน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

5.3 มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีโดยวางแผนหาวิธีการนวัตกรรมและนำไปใช้โดยมีการปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับปัญหา มีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านวิชาการและคุณธรรม ตามจุดเน้นสพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษา ด้วยการดำเนินการตามโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านร่วมกับสมาชิกในทีม ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนช่วยส่งเสริมโดยวางแผนหาวิธีการนวัตกรรมและนำไปใช้โดยมีการปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับปัญหา มีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านวิชาการและคุณธรรม ตามจุดเน้น สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษา...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการตามโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านร่วมกับสมาชิกในทีม...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

6. การสะท้อนคำตอบ

6.1 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการจัดกิจกรรม PLC ทุกช่วงชั้น มีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอแนวคิดในการทำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาพัฒนาจากการเรียนการสอนของตนเอง ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณภาพที่ดีขึ้น มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในทีมอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีการจัดกิจกรรม PLC ทุกช่วงชั้น มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ให้คำแนะนำ หรือแนวทางในการแก้ปัญหา และให้กำลังใจกัน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอแนวคิดในผลของการทำกิจกรรม PLC เพื่อมาพัฒนาจากการเรียนการสอนของตนเอง ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณภาพที่ดีขึ้น...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...ได้เข้าร่วมกิจกรรม PLC ในระดับชั้น ป.1-3 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในทีมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

6.2 มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ตรงประเด็นและเกิดประโยชน์ต่อทีม PLC

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีการรับฟังข้อเสนอแนะ พร้อมเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาให้แก่สมาชิกในทีม PLC และรวมผลสะท้อนตามประเด็นจากการร่วมประชุม มีการดำเนินการจัดการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนที่ตรงประเด็นและเกิดการพัฒนาผู้เรียนได้จริง และได้นำแผนที่มีการ PLC มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสมาชิก PLC ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการนำแนวคิดทฤษฎีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกที่มีปัญหาให้สอดคล้องกับผู้เรียน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ฟังข้อเสนอแนะ พร้อมเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาให้แก่สมาชิกในทีม PLC และรวมผลสะท้อนตามประเด็นจากการร่วมประชุม นำเสนอสรุปในประเด็นต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อทีม PLC ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ จากผลการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา การปรับแผนการจัดการเรียนรี่สอดคล้องกันสภาพปัญหาในการสอน และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...ได้นำแผนที่มีการ PLC มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสมาชิก PLC ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการนำแนวคิดทฤษฎีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกที่มีปัญหาให้สอดคล้องกับผู้เรียน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

7.1 โรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า โรงเรียนวัดเมืองสาตร เป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ เพราะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร ยึดวัฒนธรรมกัลยาณมิตรทางวิชาการ โดยใช้ทางด้วยใช้การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เป็นองค์กรที่มีกัลยาณมิตรทางวิชาการอย่างแท้จริง เพราะผู้บริหารมีความเป็นผู้นำรวมทั้งมีการทำงานเป็นทีมร่วมกับคณะครูบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถร่วมอภิปรายและเสนอแนะได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่มีกัลยาณมิตรทางวิชาการอย่างแท้จริง เพราะผู้บริหารมีความเป็นผู้นำรวมทั้งมีการทำงานเป็นทีมร่วมกับคณะครูบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตร เป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ เพราะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร ยึดวัฒนธรรมกัลยาณมิตรทางวิชาการ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

*“...*โรงเรียนวัดเมืองสาตร เป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ เพราะทุกคนรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ร่วมกัน อย่างเพื่อนร่วมวง *PLC* ที่ดี*...”* (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7.2 โรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์การดำเนินการที่ต่อเนื่อง และมุ่งความยั่งยืน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีการต่อยอดทางความคิด และลงมือปฏิบัติจริงกับผู้เรียน มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและพยายามทำให้ยั่งยืน เป็นองค์กรที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยการวางแผนการศึกษาที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และการส่งเสริมอาชีพ โดยความร่วมมือของชุมชนที่สามารถดำเนินการได้จริง และผู้เรียนได้รับประโยชน์กับการศึกษาที่ยั่งยืน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์การดำเนินการที่ต่อเนื่อง และมุ่งความยั่งยืน มีการต่อยอดทางความคิด และลงมือปฏิบัติจริงกับผู้เรียน มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้นำผลมาสะท้อนในวง PLC ต่อไป...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและพยายามทำให้ยั่งยืน เป็นองค์กรที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยการวางแผนการศึกษาที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และการส่งเสริมอาชีพ ตามความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรม ส่งเสริมความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถดำเนินการได้จริง รวมถึงองค์กรภาพนอกที่มาให้ความรู้ต่าง ๆ สามารถส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์กับการศึกษาที่ยั่งยืน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7.3 โรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีห้องเรียนสะอาดเหมาะสม มีอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนครบครัน มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตามกำลังความสามารถและงบประมาณ อีกทั้งยังขอความร่วมมือจากชุมชนและเครือข่ายทางการศึกษาอื่นเพื่อพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตร มีห้องเรียนสะอาดเหมาะสม มีอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนครบครัน มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตามกำลังความสามารถและงบประมาณ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...ขอความร่วมมือจากชุมชน และเครือข่ายทางการศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดอาคารสถานที่ให้สะอาด ปลอดภัย จัดสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมมาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7.4 โรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นการทำงานเป็นทีม

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดแก่ผู้เรียนโดยตรงเน้นการทำงานเป็นทีม มีทีมนำ ทีมทำ และทีมตาม อย่างชัดเจน มีผู้บริหารและทีมบริหารเป็นผู้นำ โดยให้ความร่วมมือกันทุกฝ่ายส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนทุกคนตามเป้าหมายของโรงเรียน เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีมตามวิสัยทัศน์เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลุกระดมความคิด มีจิตสาธารณะ ทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นการทำงานเป็นทีม ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดแก่ผู้เรียนโดยตรงเน้นการทำงานเป็นทีม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นการทำงานเป็นทีม มีทีมนำ ทีมทำ และทีมตาม อย่างชัดเจน มีผู้บริหารและทีมบริหารเป็นผู้นำ ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...คณะครูให้ความร่วมมือกันทุกฝ่ายส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนทุกคนตามเป้าหมายของโรงเรียน เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีมตามวิสัยทัศน์เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลุกระดมความคิด มีจิตสาธารณะ ทำงานร่วมกันเป็นทีม...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7.5 โรงเรียนวัดเมืองสาตรได้จัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพียงพอ

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า โรงเรียนวัดเมืองสารทได้จัดสรรปัจจัยสนับสนุนที่มีโครงการต่าง ๆ รองรับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ แต่ยังไม่ค่อยเพียงพอ เช่น วัสดุ สื่อ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน มีการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนดำเนินการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อย่างเพียงพอ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรได้จัดสรรปัจจัยสนับสนุนที่มีโครงการต่าง ๆ รองรับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ และมีงบฉุกเฉินเมื่อมีกิจกรรมนอกเหนือเพิ่มขึ้นมา แต่ยังไม่ค่อยเพียงพอ เช่น วัสดุสื่อ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรได้มีการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนดำเนินการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อย่างเพียงพอ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนวัดเมืองสาตรได้ได้จัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพียงพอตามลำดับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยครูได้รับงบประมาณพัฒนาผู้เรียนตามโครงการและกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและทั่วถึง...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

1. แนวทางในการสร้างความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ศึกษาบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ PLC และนำความรู้ดังกล่าวมาเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เหมาะสม สมาชิกทุกคนเสนอแนวคิดด้วยความบริสุทธิ์ใจและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก เป็นการพูดคุย ล้อมวง ซักถาม เพื่อสร้างความคุ้นเคย พบปะสร้างความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การสร้างความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ในรูปแบบของการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การศึกษาบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินกิจกรรม PLC และนำความรู้จากการดำเนินกิจกรรม PLC ดังกล่าวมาเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เหมาะสม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...แนวทางในการสร้างความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร คือการที่สมาชิกทุกคนเสนอแนวคิดด้วยความบริสุทธิ์ใจและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก เป็นการพูดคุย ล้อมวง ซักถาม เพื่อสร้างความคุ้นเคย พบปะสร้างความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

2. แนวทางการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทุกคนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความเป็น

ประชาธิปไตย ร่วมดำเนินการ PLC เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกับผู้บริหารและคณะครูบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้คณะครูมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยกำหนดวิสัยทัศน์การทำงานร่วมกัน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทุกคนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ต้องมีความเป็นประชาธิปไตย ร่วมดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร และคณะครูบุคลากรในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นร่วมกัน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

“...การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นการกระตุ้นให้คณะครูมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยกำหนดวิสัยทัศน์การทำงานร่วมกัน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

3. แนวทางในการสร้างภาวะผู้นำ

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทุกคนกล้าคิดและกล้าที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ สรรสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกันผลัดกันเป็นผู้นำผู้ตาม กระบวนการ PLC เป็นการสร้างภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม ใช้ความเป็นกัลยาณมิตร ความเป็นนักประชาธิปไตย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ผู้นำต้องมีความเป็นนักประชาธิปไตยมีใจเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็นรวมถึงความสามารถและแสดงผลงาน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การสร้างภาวะผู้นำ โดยส่งเสริมให้ครู บุคลากรทุกคนกล้าคิดและกล้าที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ สรรสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกันผลัดกันเป็นผู้นำผู้ตาม...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...กระบวนการ PLC เป็นการสร้างภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม ใช้ความเป็นกัลยาณมิตร ความเป็นนักประชาธิปไตย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

“...การสร้างภาวะผู้นำ ผู้นำต้องมีความเป็นนักประชาธิปไตยมีใจเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น รวมถึงความสามารถและแสดงผลงาน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

4. ท่านมีแนวทางการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดใจที่จะเรียนรู้รูปแบบการสอนใหม่ ๆ ร่วมอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง แล้วนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องเมื่อหยุดนิ่ง

โดยใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา เพราะเป็นการระดมความคิดที่เกิดประโยชน์กับครูผู้สอนและผู้เรียนศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้และหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...แนวทางการเรียนรู้และพัฒนา คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดใจที่จะเรียนรู้รูปแบบการสอนใหม่ ๆ ร่วมอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง แล้วนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องเมื่อหยุดนิ่ง...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...แนวทางการเรียนรู้และพัฒนา โดยการใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา เพราะเป็นการระดมความคิดที่เกิดประโยชน์กับครูผู้สอนและผู้เรียนศึกษาปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการสอน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการ PLC เป็นแนวทางการเรียนรู้และพัฒนาพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี และต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

5. ท่านมีแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การปฏิบัติงานร่วมกัน ต้องให้ความร่วมมือในการทำงานต่าง ๆ อย่างเต็มใจ มีความกระตือรือร้น พูดคุยสื่อสารสร้างความเข้าใจก่อนการดำเนินงาน ขอความช่วยเหลือคนอื่นที่สามารถทำในสิ่งนั้นได้ดีกว่าเรา เอาใจเขามาใส่ใจเรา กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้ความไว้วางใจในการทำงานรับฟังความคิดเห็น และร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเข้าร่วมกลุ่มสมาชิก PLC ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในกลุ่มให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจและจริงใจต่อกัน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การให้ความร่วมมือในการทำงานต่าง ๆ อย่างเต็มใจ มีความกระตือรือร้น พูดคุยสื่อสารสร้างความเข้าใจก่อนการดำเนินกระบวนการ PLC ขอความช่วยเหลือคนอื่นที่สามารถทำในสิ่งนั้นได้ดีกว่าเรา...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้ความไว้วางใจในการทำงานรับฟังความคิดเห็น และร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเข้าร่วมกลุ่มสมาชิก PLC อย่างสม่ำเสมอ...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในกลุ่มให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจและจริงใจต่อกัน...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

6. ท่านมีแนวทางการสะท้อนคำตอบอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การสังเกต วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน นำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการ PLC หรือข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูมาปรับปรุงพัฒนางาน มีการนิเทศติดตามผลจากการปฏิบัติเพื่อนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นโดยผ่านกระบวนการ PLC ร่วมกันอภิปราย ให้ข้อมูลผู้เรียนและชี้แนวทางการปรับปรุงพัฒนา อย่างสร้างสรรค์ การสะท้อนคำตอบต้องเน้นเฉพาะส่วนอย่างมีเป้าหมายในเชิงบวก สร้างสรรคและเป็นระบบ มุ่งสะท้อนจากสิ่งที่รู้จากการทำ *PLC* เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องนั้นมากขึ้น ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การสังเกต วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน นำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการ PLC หรือข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูมาปรับปรุงพัฒนางาน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...มีการนิเทศติดตามผลจากการปฏิบัติเพื่อนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นโดยผ่านกระบวนการ PLC ร่วมกันอภิปราย...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การให้ข้อมูลผู้เรียนและชี้แนวทางการปรับปรุงพัฒนา การสะท้อนคำตอบต้องเน้นเฉพาะส่วนอย่างมีเป้าหมายในเชิงบวก สร้างสรรคและเป็นระบบ มุ่งสะท้อนจากสิ่งที่รู้จากการทำ PLC เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องนั้นมากขึ้น...” (สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2566)

7. ท่านมีแนวทางในการสร้างโครงสร้างสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรม PLC ในลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การสืบค้นร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นเสนอแนะตามสมควร ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โดยร่วมกันปรับเปลี่ยนทิศทางการจัดการศึกษา และการลงมือกระทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง แต่งตั้งกรรมการอย่างชัดเจน มีทีมทำ ทีมตาม ร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยน หรือแบ่งปันความรู้ผ่านการร่วมมือ รวมพลังกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สนับสนุนส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยของยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การเข้าร่วมกิจกรรม PLC ในลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การสืบค้นร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นเสนอแนะตามสมควร ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...ร่วมกันปรับเปลี่ยนทิศทางการจัดการศึกษา และการลงมือกระทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง แต่งตั้งกรรมการอย่างชัดเจน มีทีมทำ ทีมตาม ร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมด้วยความเป็นกัลยาณมิตร...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

“...การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยน หรือแบ่งปันความรู้ผ่านการร่วมมือ รวมพลังกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สนับสนุนส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน...” (สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2566)

สรุป สภาพปัจจุบันจากการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูยังขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูยังขาดเทคนิควิธีการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมมาแก้ปัญหาในชั้นเรียน ครูขาดการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และครูขาดการใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน หรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น

4.2 ผลการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 รูป/คน เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 3 มกราคม 2567 เวลา 08.30 น. สถานที่ ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่ามีแนวทางการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

การนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. (1997) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 5 ประการ 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน 2) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ (Collaborative Teamwork) 3) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม 4) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย และ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ได้แก่ 6 องค์ประกอบ ในบริบทสถานศึกษา ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) 5) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) โดยนำของ Hord, S.M. และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยกำหนดเป้าหมาย และนำไปสู่กระบวนการที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ทุกสถานการณ์ ควรคำนึงถึงการ

ออกแบบและการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กร นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาระบบ เพื่อให้มีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

"...การนำเอาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน มีการปรับเพิ่มหรือลดเพื่อให้สอดคล้องกันบริบทของสถานศึกษา..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การทำ PLC จุดเริ่มต้นอยู่ที่การศึกษาสภาพปัญหา และการกำหนดปัญหา แล้วนำมาสู่กระบวนการที่ชัดเจน สามารถนำไปปรับใช้ได้ทุกสถานการณ์ นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาออกแบบ และสร้างนวัตกรรมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...งานวิจัยนี้ ช่วยส่งเสริมกระบวนการทำงานให้เกิดขึ้นในหมู่คณะขององค์กร และเกิดการพัฒนาทั้งระบบขององค์กร เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

2. แนวทางความเป็นชุมชนกัลยาณมิตรโดยการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา

ความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ในทางพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับหลักธรรม สาราณียธรรม ได้แก่ 1) เป็นที่ตั้งความระลึกถึง 2) เป็นเครื่องกระทำให้เป็นที่รัก 3) เป็นเครื่องกระทำให้เป็นที่เคารพ 4) เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ รวมไปถึงกลุ่มคนที่เข้ามาร่วมปฏิสัมพันธ์โดยมีเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน และแลกเปลี่ยนความรู้ของตนเอง และพัฒนาองค์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ต้องยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

"...ชุมชนกัลยาณมิตร ในทางพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับหลักธรรม สาราณียธรรม ได้แก่ 1) เป็นที่ตั้งความระลึกถึง 2) เป็นเครื่องกระทำให้เป็นที่รัก 3) เป็นเครื่องกระทำให้เป็นที่เคารพ 4) เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...ความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร คือ การมีเครือข่ายการทำงานที่ยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...ชุมชนกัลยาณมิตร คือ กลุ่มคนที่เข้ามาร่วมปฏิสัมพันธ์โดยมีเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน และแลกเปลี่ยนความรู้ของตนเอง และพัฒนาองค์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

3. แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เน้นความเป็นประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาส ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองได้ออกความคิดเห็นร่วมกันตัดสินใจ และกำหนดภาพอนาคตร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร ร่วมกันตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทาง เพื่อมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ ที่สำคัญต้องชัดเจน ปฏิบัติได้จริง มีความเป็นไปได้ สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และต้องสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“...การกำหนดวิสัยทัศน์ เน้นความเป็นประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมเปิดโอกาส ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองได้ออกความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ และกำหนดภาพอนาคตร่วมกัน...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

“...ผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร ร่วมกันตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทาง เพื่อมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ ที่สำคัญต้องชัดเจน ปฏิบัติได้จริง มีความเป็นไปได้ สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และต้องสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

“...ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและเรียนรู้อย่างมีความสุข...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

4. การมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการกำหนดเป้าหมายภารกิจและนำไปสู่การปฏิบัติโดยการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสมาชิกครู

การมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการวางแผน ออกแบบการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมโดยนำเอาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการเป็นที่ตั้งในการออกแบบ มีการพบปะเพื่อแชร์ปัญหากันโดยผ่านกระบวนการ PLC รวมไปถึงการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน และแก้ไขปัญหาร่วมกัน อีกทั้งเป็นการร่วมใจ ร่วมคิด ระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา การมองเห็นจุดหมายเดียวกัน เพราะทุกคนมีความสำคัญ จะต่างกันที่บริบท ลดความเสี่ยงสำหรับปัญหาที่จะเกิดตามมา ทุกภาคส่วนทุกหน่วยงานต้องมีส่วนร่วม ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทสำคัญ เพื่อความหลากหลายในออกแบบการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกแบบ ผู้เรียนแต่ละคนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างแท้จริง ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“...การออกแบบต้องมีที่มา มีแนวคิด หลักการและทฤษฎีของนักวิชาการเป็นที่ตั้งในการออกแบบ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ใช้กระบวนการคิดออกแบบ...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

“...การพบปะเพื่อแชร์ปัญหากันโดยผ่านกระบวนการ PLC รวมไปถึงการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน และแก้ไขปัญหาร่วมกัน อีกทั้งเป็นการร่วมใจ ร่วมคิด ระดมสมอง

เพื่อแก้ไขปัญหา การมองเห็นจุดหมายเดียวกัน เพราะทุกคนมีความสำคัญ จะต่างกันที่บริบท..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทุกหน่วยงาน ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทสำคัญ เพื่อความหลากหลายในออกแบบการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกแบบผู้เรียนแต่ละคนได้ลงมือปฏิบัติ..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ นำไปสู่การพัฒนากระบวนการการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร

การแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดระหว่างบุคคล กระบวนการ PLC ช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การปรับกระบวนการทำงานให้ตรงตามประเด็นปัญหาที่เกิด ต่อยอด องค์ความรู้ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย เพื่อได้องค์ความรู้ที่เป็นสาธารณะจากผู้เชี่ยวชาญ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีหลากหลายวิธี เช่น การแลกเปลี่ยนแบบระบบออนไลน์ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งผลให้ได้รับการยอมรับในตัวเอง ยอมรับผู้อื่น ผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะนำมาซึ่งประโยชน์สู่ตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง และพัฒนากระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

"...การแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดระหว่างบุคคล กระบวนการ PLC ช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การปรับกระบวนการทำงานให้ตรงตามประเด็นปัญหาที่เกิด ต่อยอด องค์ความรู้ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย เพื่อได้องค์ความรู้ที่เป็นสาธารณะจากผู้เชี่ยวชาญ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีหลากหลายวิธี เช่น การแลกเปลี่ยนแบบระบบออนไลน์ที่สามารถได้ผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งผลให้ได้รับการยอมรับในตัวเอง ยอมรับผู้อื่น ผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะนำมาซึ่งประโยชน์สู่ตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง และพัฒนากระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

6. แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ในการดำเนินกิจกรรม PLC แต่ละขั้นตอน ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านวิชาการและคุณธรรม

การปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สิ่งที่ได้ตามมาคือ ครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การ

ประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA) ครูทุกคนในโรงเรียนร่วมกันแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผน ค้นคว้าหาความรู้ เรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการการเรียนการสอน คิดค้น และสร้างนวัตกรรมมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการสังเกต การนิเทศการสอนของครู เป็นการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

"...การปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สิ่งที่ได้ตามมา คือ ครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA)..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...ครูทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน แบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผน ค้นคว้าหาความรู้ เรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการการเรียนการสอน คิดค้น และสร้างนวัตกรรมมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การสังเกต การนิเทศการสอนของครู เป็นการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู โดยต้องคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

7. การมีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของสมาชิกครูในทีม PLC มีการเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหา และนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสมาชิก PLC ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณภาพที่ดีขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

"...มีการนิเทศการสอนของครู นำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ผ่านกระบวนการ PLC จากนั้นหาแนวทางที่ดีที่สุดแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้สู่ตัวผู้เรียน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การมีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อต่อยอดเป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีการเผยแพร่ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสะท้อนไปสู่เป้าหมาย..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

"...การสะท้อนกลับต้องมาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน สิ่งที่ได้จากการมีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกPLC แนวคิดในการแก้ปัญหาเป็นที่มาของนวัตกรรม Best practice นำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย..." (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

8. โครงสร้างสนับสนุนชุมชนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ ปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือกันทุกฝ่ายส่งผล

ให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนทุกคนตามเป้าหมายของโรงเรียน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“...โครงสร้างสนับสนุนชุมชนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรอย่างแท้จริง โดยการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายอื่น ๆ...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

“...การแสดงความคิดเห็นของปัญหาร่วมกัน ทำการสรุปและแก้ปัญหาร่วมกัน สร้างแบบแผนการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมใหม่ ๆ...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

“...เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุน เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายมุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดี...” (สนทนากลุ่ม, 3 มกราคม 2567)

สรุป แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน 2) ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และ 3) ควรจัดทำกระบวนการ PLC กับครูต่างโรงเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายภายนอก ทั้งนี้โดยการนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้ครูมีกำลังใจและดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของโรงเรียนต่อไป โดยมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 3) สนับสนุนและการเป็นภาวะผู้นำร่วม (Supportive & shared Leadership) 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) 6) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) และ7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอนำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 7 คน รวม 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรอบการสัมภาษณ์ และกรอบการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล โดยเนื้อหาและนำเสนอโดยการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า :

5.1.1 สภาพปัจจุบันจากการจัดการเรียนการสอนของครู ยังขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิด แบบPBL (Project Based Learning) ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และไม่สามารถนำผลมาพัฒนาผู้เรียนได้ทุกคน ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ผู้นักเรียนยังไม่ครอบคลุม ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น การเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิด แบบ PBL (Project Based Learning) STEM BBL เป็นต้น ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำ PLC ในระดับกลุ่มสาระทั้งโรงเรียน ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน และควรจัดทำกระบวนการ PLC กับครูต่างโรงเรียนด้วย เนื่องจากครูในโรงเรียนสาระเดียวกันมีจำนวนน้อย ไม่มีการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน และควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายภายนอก

5.1.2 ผลจากการสังเคราะห์แนวทางที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยมีกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จากกรอบแนวคิดการนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. 1997 และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และนำไปสู่กระบวนการที่ชัดเจน คำนึงถึงการออกแบบและการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กร นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาระบบ เพื่อให้มีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ต้องมีการติดตามผล นิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อที่จะทำให้ครูมีกำลังใจและดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของโรงเรียนต่อไป

สำหรับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ คือ

- ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายชัดเจนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ต้องมีความเป็นรูปธรรมและเป็นในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ต้องมีรูปแบบ แนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียนของทั้งโรงเรียนต้องเป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่งก่อนที่จะตกลงใช้รูปแบบใดนั้น ควรใช้การประชุมหารือหาข้อสรุปร่วมกัน

- การนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord, S.M. 1997 และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยกำหนดเป้าหมายและนำไปสู่กระบวนการที่ชัดเจน ภายใต้บริบทของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

- ความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร กลุ่มคนที่เข้ามาร่วมปฏิสัมพันธ์ โดยมีเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน ผ่านกิจกรรม PLC ยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร

- การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยเปิดโอกาส ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองได้ออกความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทางเพื่อมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่เหมาะสมกับบริบท และต้องสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

- การมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการวางแผน ออกแบบการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

- การมีส่วนร่วมในการวางแผน แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดระหว่างบุคคล เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และพัฒนากระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- การปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนในโรงเรียนร่วมกันแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะในด้านต่างๆ และสร้างนวัตกรรม มีการสังเกตการนิเทศการสอนของครู มุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

- โครงสร้างสนับสนุนชุมชนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเพิ่มพูนความรู้ทักษะ และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตร

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการวิจัยพบว่า ครูจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูขาดทักษะการจัดการเรียนเรียนรู้แบบ Active Learning และไม่ได้ใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงาน อื่นออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และยังขาดการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของไสว ฟักขาว (2561) ที่ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจ และนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่รับผิดชอบ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project - Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry - Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสัมมนาของโสเครติส (Socratic Seminar) และสอดคล้องถวิล อรัญเวศ (2562) ได้ศึกษาเรื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวกัน การร่วมใจร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับเมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ นั่นก็คือ ครูกับครู และครูกับนักเรียน ที่เป็นมากกว่าการจัดการเรียนรู้ แต่ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

5.2.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาหาแนวทางทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้แนวทางการการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) เป็นการมองเห็นภาพทิศทางสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงในอนาคตร่วมกัน โดยอาศัยความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันซึ่งเป็นพลวัตรเชื่อมโยงสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นวิสัยทัศน์ร่วมจากภาพอนาคตนำสู่ความชัดเจนในการตั้งเป้าหมายความสำเร็จ หรือวัตถุประสงค์ร่วม (Shared Purpose) โดยมากจะมีค่านิยมร่วมอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ และเพื่อการศึกษาที่มีหัวใจร่วมกัน คือ มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ การริเริ่มของ

กลุ่มครูในการพัฒนาตนเองอาจมีการกำหนดภารกิจในการดำเนินการเป็นพันธะกิจร่วมกัน เพื่อเป็นเส้นทางดำเนินการไปสู่ทิศทาง และเป้าหมายที่มุ่งหวัง 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) เป็นการพัฒนาระบบการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธะกิจร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลบนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกัน จนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงาน และร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 3) สนับสนุนและการเป็นภาวะผู้นำร่วม (Supportive & Shared Leadership) โดยผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายและการปรับปรุงโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผู้บริหารสนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้ 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง ช่วยลดช่องว่างในการทำงานและการจัดการเรียนการสอน ที่ สำคัญช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) การที่ทุกคนในโรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีร่วมกัน ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้กับครู มีการจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและชีวภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน 6) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนในชุมชนโดยมีวิถี และวัฒนธรรมที่มีคุณลักษณะคือมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดการใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรมคุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) โครงสร้างที่สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะคือ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชน มีโครงสร้างองค์การแบบไม่รวมศูนย์

แนวคิดนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hord, S.M. (1997 หน้า 14-24) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 5 ประการ คือ 1) Supportive and Share Leadership คือ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในโรงเรียนให้ ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายและการปรับปรุงโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผู้บริหารสนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้ 2) Collective Creativity คือ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยผู้บริหารและครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีหลักสูตรที่ทันสมัย มีวิธีการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน 3) Shared Value and Vision คือ การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม โดยผู้บริหารและครูผู้สอน

ร่วมกันสร้างค่านิยมและกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน และเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดี 4) Supportive Conditions คือ การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้กำลังใจ และยกย่องชมเชยการทำงานของครูในการทำงานเพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น 5) Shared Personal Practice คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยการลดช่องว่างในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 26-30) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบ ในบริบทสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มี ทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) คือพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน (Hord, 1997) อาจเป็นการ มองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำ ให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน

2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมี วิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Louis, Kruse, & Marks, 1996) การเรียนรู้ ของทีม และการเรียนรู้ของครูบนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกันวางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และ การรับผิดชอบร่วมกัน

3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มี นัยสำคัญของการเป็นผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกันให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน กล่าวคือภาวะผู้นำร่วมมีหัวใจสำคัญคือนำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคน ทั้งสมาชิก และผู้นำโดยตำแหน่ง เมื่อใดที่บุคคลนั้น เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสุขในวิชาชีพของ ตนเองและผู้อื่น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดผลต่อความเป็น PLC

4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อ พัฒนาวิชาชีพ และการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู กล่าวคือการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ของ PLC นั้นมีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมเรียนรู้ เป็นบรรยากาศที่เปิด พื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็น สำคัญ

5) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและ วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มีคุณลักษณะคือมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการ ทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพใน การแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอด การใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรมคุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน

6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) โครงสร้างที่ สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะคือ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบ ราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชน มีโครงสร้าง องค์การแบบไม่รวมศูนย์

และจากผลการวิจัยพบว่าในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เน้นความเป็นประชาธิปไตย และเปิดโอกาส ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองได้ออกความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ และกำหนดภาพอนาคตร่วมกัน กระบวนการ PLC ช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การนำประเด็นปัญหาที่เกิด ต่อยอดองค์ความรู้ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย ต้องยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร การปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สิ่งที่ได้ตามมาคือครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ นั่นก็คือ ครูกับครู และครูกับนักเรียน ที่เป็นมากกว่าการจัดการเรียนรู้ แต่ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมา คือ ครูมีความรู้ในเนื้อหา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องถวิล อรัญเวศ (2562) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือการรวมตัวกัน การร่วมใจร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้อง

กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือ การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหาร แบบผู้ดูแล สนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงาน ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาระบบการดำเนินกิจกรรม PLC ของครูอย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินกิจกรรม PLC ให้เหมาะสม

3) ควรมีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินกิจกรรม PLC ของครูอย่างเป็นระบบ

4) ควรสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม PLC ของครูเพื่อมุ่งสู่การประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA)

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) จัดทำโครงการ และคู่มือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมประสิทธิผล สร้างองค์ความรู้ในการดำเนินกิจกรรม PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

2) การดำเนินกิจกรรม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่มุ่งสู่การประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA)

3) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาและสังเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น การทำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ประกันคุภาพภายใน เพื่อให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม PLC ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดคุณภาพที่สูงขึ้น เป็นต้น

2) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนต่อไป เพื่อจะได้ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา มาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กมล ภู่ประเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เสริมสินพรีแพรสซิสเต็ม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา.* นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

_____. (2551). *คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์.* กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2551). *กรอบทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2554-2559).* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

กาญจนา คุณารักษ์. (2543). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร.* นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร

จรุณี เก้าเอี้ยน. (2556). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.* ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3) นนทบุรี : ไทยร่มเกล้า.

จามจุรี จำเมือง, สถิตย์ชัย วรานน์วนิช, อุษณีย์ จำเมือง. (2558). *คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2553). *การบริหารและการจัดการสถานศึกษา.* นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

_____. (2561). *ศาสตร์การสอน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบสองและประเมินภายนอกรอบสาม.* กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

ปกรณ์ ปรียากรณ์. (2542). *การบริหารโครงการแนวคิดและแนวทางในการสร้างความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 16 – 68

ประกาศิต อานุภาพแสนยากร. (2555). *การจัดการเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริม.

มนตรี แย้มกสิกร. (2559). *ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ:ความท้าทายต่อการเปลี่ยนตนเองของครู. ในการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559 เรื่อง การวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*.กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2557). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ปทุมธานี : ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจ สิ่งพิมพ์ดิจิตอล.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ : บริษัท เซ็น เตอร ดิสคัฟเวอรี

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). *การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสาหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.

สถาบันการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *หลักการจัดการศึกษายุคใหม่.* กรุงเทพฯ : สถาบัน การพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

สมาน อัศวภูมิ. (2553). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี : หจก. อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.

สัมมา รธนิธย์. (2556). *หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550). *แนวทางการกระจายอานาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอานาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ.2550.* กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2560). *การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2560). *คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา.* กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2).* กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

_____. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)* กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580).* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาคณะรัฐมนตรี. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580). กรุงเทพฯ:คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. 13 ตุลาคม 2561.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). *หลักการทั่วไปในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2562). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2560*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุรพล ธรรมร่มดี, ทัศนีย์ จันอินทร์ และคงฤช ไตรยวงค์. (2553). *อาศรมศิลป์วิจัย การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา.* โครงการเอกสารวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. ลำดับที่ 8. นครปฐม : เอมี่ เอ็นเตอร์ไพรส์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.* กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/งานวิจัย

กนกพิชญ์ ศิริสุข. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

กมลกานต์ บุญน้อม. (2559). *ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนศรี ราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.* งานนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

กมลวรรณ ทิพยเนตร. (2561). *การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC).* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.

กมลวรรณ และนันทวรรณ ทิพยเนตร. (2560). *รายงานโครงการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูโดยการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.

ณรงค์ โภคสวัสดิ์. (2550). *สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

บุญชู บุญลิขิตศิริ. (2553). *การพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ในชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือน สำหรับนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต).* สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. (2554). *แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการสอนในเอกสารการสอนชุด วิชาวิทยาการการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 2*. นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ละดา ดอนหงษา. (2560). *การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน โรงเรียนการส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือย.* มหาวิทยาลัยราชธานี, อุบลราชธานี.

วรรณา เวียงแก้ว. (2558). *กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

วิราวรรณ์ เพ็ชรนาวา. (2563). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดีกรุงเทพมหานคร.* หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุชน วิเชียรสรรค์ และคณะ. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร.* สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสรี ภักดี. (2564). *กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดยะลา.* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้.* สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ.

ไสว ฟักขาว. (2561). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

หทัย ศิริพิน. (2558). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์).* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

3) บทความจากเว็บไซค์

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563.* สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2565. เข้าถึงได้จาก https://moe360.blog/2020/05/08/การเตรียมความพร้อม ของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563.

ธรรมชาติ ทองแดง. (2556). *การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion).* สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก https://tammachart15.blogspot.com/2013/10/focus-group.html.

ถวิล อรัญเวศ. (2562). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี*. สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2565. เข้าถึงได้จาก http://thawin09.blogspot.com/2017/02/plc.html.

เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2555). *ความหมายของการบริหารการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.gotoknow.org/posts/

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2551). *การสนทนากลุ่ม (Focus Group).* สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.gotoknow.org/posts/450366

เอกรินทร์ สังข์ทอง และวรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). *รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2565. เข้าถึงได้จาก https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/10990

4) วารสาร

กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2560). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ : คนอุดมศึกษาสุจริตคิดชอบ The Honesty Higher Education Personnel Learning Community*. วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 23(2), 67-79.

กรัณย์พล วิวรรธมงคล. (2561). *รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม ความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Model of developing teachers by using the process of Professional Learning Community (PLC) in promoting learning management abilities based on the STEM education approach at the basic education level.).* Veridian E-Journal,Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts); Vol 11 No 3 (2018): ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (กันยายน - ธันวาคม 2561); 92-114 ; 1906-3431.

จิตรจรูญ ทรงวิทยา. (2561). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.* วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi. 3(1), 41-51

จุรีรัตน์ เสนาะกรรณ. (2562). *กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย 4.0. วารสารศึกษาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 30(1), 12-23,

จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์, สรรชัย หนองตรุด, ภัทรา วยาจุต, กมลทิพย์ นิ้มคธาวุธ. (2560). *การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.* วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 10(2), 41-57.

ชวลิต ชูกำแพง. (2560). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู Professional Learning Community: PLC.* วารสารการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 23(2), 1-5.

ชุลีพร สุระโชติ. ปริญญา ทองสอน, และสมศิริ สิงห์ลพ. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC).* วารสารมหาจุฬาวิชาการ, มหาวิทยาลัยบูรพา, 7(2), 272-285.

ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล. (2563). *แนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.* วารสารคุรุสภาวิทยาจารย์ JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข และอังค์วรา วงษ์รักษา. (2564). *กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ*, วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ. 8(1), 180-199.

นภาพร วรเนตรสุดาทิพย์. (2564). *การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จากการศึกษาชั้นเรียน Building a Professional Learning Community (PLC) from a Lesson Study.* วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 11(3), 93-96.

ปวีณา เจริญภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(4). 55-62.

พงศ์เทพ จิระโร และอาพันธ์ชนิด เจนจิตร. (2563). *การวิจัยกำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดกิจกรรม พัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของเครือข่ายที่รับเงินทุนอุดหนุน กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพของคุรุสภา ประจำปี 2562 : ภูมิภาคตะวันออก.* วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 31(3), 12-26.

มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์. (2564). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น.* วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู. 1(2), 169-193.

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล. (2560). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางปฏิบัติสำหรับครู.* วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 2(2), 214-228.

ยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์ และกรองทอง ออมสิน. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน.* วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี 34, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561).

เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2559). *สมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC).* วารสารครุศาสตร์. 45(4), 142-163.

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). *โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* วารสารวิทยบริการ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25(1), 93-102.

สมาพร มณีอ่อน. (2560). *Using Professional Learning Community Strategies in Schools. ; กลยุทธ์การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปใช้ในโรงเรียน.* Journal of Education, Silpakorn University; Vol 15 No 1 (2017): Journal of Education, Silpakorn University; 28-39 ; วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร; Vol 15 No 1 (2017): Journal of Education, Silpakorn University; 28-39 ; 2672-9571 ; 1686-3089.

สรศักดิ์ นิมากร. (2560). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความ พิการทางด้านร่างการหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.* วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 6(2), 65-75.

สุพรรณิการ์ ชนะนิล, หทัย น้อยสมบัติ, ปฐมพงศ์ ชนะนิล. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.* JOURNAL OF EDUCATION KHON KAEN UNIVERSITY; Vol 42 No 3 (2019): July - September; 53-68 ; วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Vol 42 No 3 (2019): July - September; 53-68 ; 2673-0847 ; 0857-1511.

หนูฤทธิ์ ไกรพล. (2558). *การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น.* วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 34(6), 171-183.

อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ. (2563). *การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.* มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. 7(9), 1-15.

5) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

นันทนัช นันทพงษ์. (2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC).* เอกสารประกอบการประชุมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย. เชียงใหม่.

โรงเรียนวัดเมืองสาตร. (2564). *รายงานประจำปีของสถานศึกษา (SAR).* ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. เอกสารอัดสำเนา.

_____. (2565). *แผนปฏิบัติการของโรงเรียนวัดเมืองสาตร พ.ศ.2565*. เอกสารอัดสำเนา.

2. ภาษาอังกฤษ

B.J. calwell and J.M. Spinks. (1988). *The self managing school* (London : The Falmer press,1988),17-18.

Bryk, A., Camburn, E. & Louise, K.S. (1999). Professional learning in Chicago Elementary School: Facilitating Factors and Organizational Consequences. Educational Administration Quarterly: 35 supplement (1999).

Brown, M. E. & Trevi, L.K. (2006). Ethical leadership: A review and future direction. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595–616.

C. Edley, Jr. (1992). *A world class school for every child* : *The Challenge of reform in Pennsyvania*. (Boston : Harvard University Law School, 1992).

Dora, H. (2015). *Exploring the relationship between school-level teacher qualifications and teachers' perceptions of school-based professional learning community practices*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2566. เข้าถึงได้จาก https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X15300196.

DuFour, R. (2006). Professional learning communities: A bandwagon, an idea worth considering, or our best hope for high levels of learning?. *Middle School Journal*, 39, 4-6.

Fullan, M. (1999). *Leadership and sustainability: System thinkers in action*. San Francisco, CA: Corwin PressJohn W.

George Couros. (2010). *The 21st Century Principal.* Retrieved March 21, 2020, from https://georgecouros.ca/blog/archives/tag/21st-century-principal.

Gerald Aungus. (2012). *21st Century Administrators: New Roles, New Responsibilities*. Retrieved March 21, 2020, from https://geraldaungst.com/2012/03/21st-century-administrators-new-roles-new-responsibilities/.

Hord, S.M. (2003). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. 2nd ed. Washington DC: Southwest Educational Development Laboratory. Office of Educational Research and Improvement.

Hills, P.J. A. (1982). Dictionary of Education. London: Routledge & Kegan Payi.

Hipp K.K. & Huffman J.B. (2003). *Professional learning communities: assessment development effects.* Paper presented at the international Congress for School

Hord, S.M. (1997). *Professional learning communities*: communities of continuous inquiry and improvement. Southwest Educational Development Laboratory, Austin : Taxas.

J.L. David.(1989). *Synthesis of research on school-based management,*. Educational Leadership, no.46.

Ke Xu. (2012). *A comparison Study of the Professional Learning Communities in the United States and China*. San Diego State University. United States.

Luis, K. S., & Kruse, S. D. (1995). *Professional and community:* Perspectives on reforming urban *schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Rebecca M. (2015). *An Examination of Qualities of Effective Professional Learning Communities in Urban Schools. Baylor University*. Texas, United State.

Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization.* Doubleday, New York: MCB UP Ltd.

Senge, P.M., Cambron-McCabe, N., Lucas, T., Smith, B., Dutton, J., & Kleiner, A. (2000). *Schools that learn: Afifth discipline fieldbook for educators, parents, and everyone who cares about education*. New York: Crown.

Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools.* San Francisco, CA: Jossey

Thompson, S. C., Gregg, L., and Niska, J. M. (2004). *Professional learning communities, leadership and student learning*. Research in Middle Level Education. (Online). From: http://www.nmsa.org/Publications/RMLEOnline/tabid/101/ Default.aspx.

Vanblaere, B. & Devos, G. (2016). *Relating school leadership to perceived professional learning community characteristics:* A multilevel analysis. Ghent University, Belgium.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. พระมหาสกุล มหาวิโร, ผศ. ดร.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบริหารการศึกษา
2. ดร.ชาลี ภักดี	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา
3. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

1. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นางกาญจนา ทินนา	ครูผู้สอน
3. นางศรีพรรณ มังคละสวัสดิ์	ครูผู้สอน
4. นางธดาภรณ์ พงษ์ไทย	ครูผู้สอน
5. นางจริญญา ศรีวิกะ	ครูผู้สอน
6. นายสา ดาทอง	ครูผู้สอน
7. นางไพรินทร์ อานนท์	ครูผู้สอน
8. นางสาวนันทวดี จบสูงเนิน	ครูผู้สอน
9. นางสาวเกวลิน ศรีใสย์	ครูผู้สอน
10. นางสาวมนัฏชญา จีรวีฒนสกุล	ครูผู้สอน
11.นางสาวกิตติยา เขียวคำ	ครูผู้สอน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1. พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ. ดร.	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. ดร.ชาลี ภักดี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร
4. นายอินทร ชมชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน
5. นางนิภา แก้วประทีป	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต1
6. นางกาญจนา ทินนา	ครู หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการโรงเรียนวัดเมืองสาตร
7. นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน
8. นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน

ใบลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุม (focus group)

โครงร่างงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ.2567

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น
1	พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา	
2	ดร.ชาลี ภักดี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา	
3	นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร	
4	นายอินทร ชมชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน	
5	นางนิภา แก้วประทีป	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต1	
6	นางกาญจนา ทินนา	ครู หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ โรงเรียนวัดเมืองสาตร	
7	นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน	สุทธิลักษณ์
8	นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน	

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

กรอบวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชนิดของเอกสาร ◯ **บทความ** ◯ **รายงานการวิจัย** ◯ **ตำรา**
◯ **รายงาน/คู่มือ/เอกสารต่างๆ ของหน่วยงาน** ◯ **อื่นๆ ระบุ**.....

2. ชื่อเอกสาร.....
3. ชื่อผู้แต่ง และปีที่พิมพ์ .....
4. สถานที่พิมพ์.....
5. สาระสำคัญของเอกสาร.....
6. สรุปเนื้อหาที่สำคัญ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร”

.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตรสำหรับการทำสารนิพนธ์ของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

3. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยในเชิงวิชาการ เท่านั้นไม่มีผลต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้ให้คำตอบในการตอบแบบสัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

(นายกิตติพัชญ์ ทองดี)
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน
โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร”

.....

วัน.....ที่.....เดือน พ.ศ.2566

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....
2. เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....เสร็จการสัมภาษณ์เวลา.....
3. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
4. อายุ ..... ปี
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....วิชาเอก.....
6. ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
7. บทบาท
   - ( ) ผู้อำนวยการโรงเรียน
   - ( ) ครูผู้สอน
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

1. ความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร

1.1. ท่านคิดว่าการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนวัดเมืองสาตร ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

1.2. ท่านมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

1.3. การใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนวัดเมืองสาตรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงการให้ความสำคัญทุกความคิดเห็นของครูในสมาชิกทีม PLC หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระกิจร่วมของโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

3. ความมีภาวะผู้นำ

3.1 ท่านมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำผู้สร้างที่สามารถทำให้สมาชิกในทีม PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

3.2 ท่านมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ ในการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสมาชิกครูในทีม PLC หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านมีส่วนร่วมให้ครูหรือเพื่อนครู เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาชีพของตนเองและผู้อื่น หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การเรียนรู้และพัฒนา

4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความคิดเห็น ในการดำเนินกิจกรรม PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน และรวบรวมองค์ความรู้ นำไปสู่การพัฒนากระบวนการการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4.3 ท่านมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4.4 ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. การปฏิบัติงานร่วมกัน

5.1 ท่านมีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC แต่ละขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม PLC ของโรงเรียนวัดเมืองสาตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5.2 ท่านมีส่วนร่วมกับสมาชิกครูในทีม PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันโดยใช้หลักประชาธิปไตย หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5.3 ท่านมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

6. การสะท้อนคำตอบ

6.1 ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

6.2 ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ตรงประเด็นและเกิดประโยชน์ต่อทีม PLC หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

7.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7.2 ท่านคิดว่าโรงเรียนวัดเมืองสาตรเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์การดำเนินการที่ต่อเนื่อง และมุ่งความยั่งยืน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7.3 ท่านคิดว่าโรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7.4 ท่านคิดว่าโรงเรียนวัดเมืองสาตรมีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7.5 ท่านคิดว่าโรงเรียนวัดเมืองสาตรได้จัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร

1. ท่านมีแนวทางในการสร้างความเป็นชุมชนกัลยาณมิตรอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีแนวทางการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

3. ท่านมีแนวทางในการสร้างภาวะผู้นำอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีแนวทางการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

5. ท่านมีแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางการสะท้อนคำตอบอย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางในการสร้างโครงสร้างสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

(นายกิตติพัชญ์ ทองดี)

ขอขอบพระคุณที่ให้การอนุเคราะห์การสัมภาษณ์

<u>กรอบแบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)</u>
งานวิจัยเรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"
วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ.2567
สถานที่ โรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวังเชียงใหม่
ผู้ดำเนินการสนทนา นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาสาขาบริหารการศึกษา มมร.ล้านนา

คำชี้แจง

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ชุดนี้มีความประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางที่ได้ไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อการวิจัยชุดนี้มี 2 ตอน ซึ่งประกอบด้วย ด้วยประเด็นสนทนา คือ ความคิดเห็นของท่านที่มีต่องานวิจัยชิ้นนี้ และแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นกรอบคิดในการวางกรอบและขั้นตอนในการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมสนทนา

1.1 พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา
1.2 ดร.ชาลี ภักดี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา
1.3 นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร
1.4 นายอินทร ชมชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน
1.5 นางนิภา แก้วประทีป	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป. เชียงใหม่ เขต1
1.6 นางกาญจนา ทินนา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดเมืองสาตร
1.7 นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน
1.8 นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง	ครู โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน
1.9 นายกิตติพัชญ์ ทองดี	นักศึกษาสาขาบริหารการศึกษา มมร.ล้านนา

หัวข้อการสนทนา

ตอนที่ 1 หัวข้อที่ศึกษา

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนี้อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 หัวข้อที่ศึกษา

แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1. ท่านคิดว่าความเป็นชุมชนกัลยาณมิตรโดยการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของภาวะผู้นำในการกำหนดเป้าหมายภารกิจและนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสมาชิกครูในทีม PLC ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้นำไปสู่การพัฒนากระบวนการการดำเนินกิจกรรม PLC ของบุคลากรโรงเรียนวัดเมืองสาตร ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ในการดำเนินกิจกรรม PLC แต่ละขั้นตอน ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านวิชาการและคุณธรรม ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

6. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของสมาชิกครูในทีม PLC มีการเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหา และนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสมาชิก PLC ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณภาพที่ดีขึ้น ควรดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....
.....

7. ท่านคิดว่าโครงสร้างสนับสนุนชุมชนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ ปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือกันทุกฝ่ายส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนทุกคนตามเป้าหมายของโรงเรียน ควรทำอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้จดบันทึก

(นายกิตติพัชญ์ ทองดี)

นักศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑๕

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๑๓๒ **วันที่** ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรียน พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร , ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การวิจัยในครั้งนี้ด้วย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑๕

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๑๓๑ **วันที่** ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ชาลี ภักดี

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร , ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยของ นายกิตติพัชญ์ ทองดี ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๗๙

๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ แบบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร , ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนายกิตติพัชญ์ ทองดี ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๘๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร , ผศ.ดร. และ อาจารย์ ดร.ชาลี ภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติพัชญ์ ทองดี ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

เลขรับ 7
วันที่ 1 มค 67 1600

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๘๑๕/๐๐๐๑

๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวิโร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานสารนิพนธ์ของ นายกิตติพัชญ์ ทองดี ในวันพุธที่ ๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร
.....
เพื่อ ทราบ
.....
.....
เจ้าหน้าที่ธุรการ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ทราบ.

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

โรงเรียนวัดเสาหิน
เลขที่ 005
วันที่ - 2 ม.ค. 2567 เวลา 13.๐๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๙ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๐๐๒

๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นายอินทร ชมชื่น ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานสารนิพนธ์ของ นายกิตติพัชญ์ ทองดี ในวันพุธที่ ๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน
○ เพื่อโปรดทราบและพิจารณา
○ เพื่อประชาสัมพันธ์
○ เพื่อพิจารณา อนุมัติ
○ เชิญเข้าร่วมงาน.....
○ เสนอความคิดเห็น.....
.....

☑ ทราบ ○ อนุมัติ
○ ดำเนินการตามเรื่อง
○ แจ้ง.....
○ ดำเนินการดังนี้.....
.....
.....

(นายอินทร ชมชื่น)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาหิน

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

โรงเรียน...ศาตร
เลขรับ 10
วันที่ 2 มค 67 16๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๐๐๔

๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นางกาญจนา ทินนา ครูชำนาญการพิเศษ

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานสารนิพนธ์ของ นายกิตติพัชญ์ ทองดี ในวันพุธที่ ๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาตร
ขอเชิญ ตามเสนอ
เจ้าหน้าที่...อำเภอสาตร

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เสนอ

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕-๖ ต่อ ๓๑๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑๕

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๐๐๒ **วันที่** ๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เรียน พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันพุธที่ ๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑๕

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๐๐๑ **วันที่** ๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร ดร. ชาลี ภักดี

ด้วย นายกิตติพัชญ์ ทองดี นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๐๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันพุธที่ ๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดเมืองสาตร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

หนังสืออินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ดร.ชาลี ภักดี
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า ดร.ชาลี ภักดี ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(ดร.ชาลี ภักดี)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นายอินทร ชมชื่น
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นายอินทร ชมชื่น ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นายอินทร ชมชื่น)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นางนิภา แก้วประทีป
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นางนิภา แก้วประทีป ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นางนิภา แก้วประทีป)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นางกาญจนา ทินนา
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นางกาญจนา ทินนา ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นางกาญจนา ทินนา)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....สุทธิลักษณ์.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นางสุทธิลักษณ์ เมืองพรหม)

หนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย นายกิตติพัชญ์ ทองดี
ชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง
คำยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการสัมภาษณ์ในโครงการที่มีชื่อข้างต้น โดยข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหา หรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม)
(นางสาวศิริพร ปัญญายิ่ง)

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion)

ภาคผนวก จ
หนังสือตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัย

JLR วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์
JOURNAL OF LANNA RESEARCH REVIEW
ISSN.2822-0811 (Online)

วัดผ้าขาว เลขที่ ๓๖ ถนนราชมรรคา
ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

ที่ ๐๐๔ /๒๕๖๗

๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาและตอบรับบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์

เรียน คุณกิตติพัชญ์ ทองดี

ตามที่ คุณกิตติพัชญ์ ทองดี ได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “**แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาตร**” เพื่อตีพิมพ์ในวารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ซึ่งเป็นวารสารกำลังพัฒนาเพื่อเข้าสู่ระบบ Thai Citation Index (TCI)

ในการนี้ กองบรรณาธิการวารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ได้พิจารณาบทความของท่านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผู้ประเมินบทความจำนวน ๒ ท่าน และจะได้ตีพิมพ์บทความของท่านเพื่อเผยแพร่ในวารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์)
บรรณาธิการวารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์

นายบุญนำ สุนามถาวร
เลขานุการวารสาร
โทร. ๐๘๑-๐๒๑๐-๒๔๑
boonnam.sun@mbu.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายกิตติพัชญ์ ทองดี
วัน เดือน ปีเกิด	5 กรกฎาคม 2528
สถานที่เกิด	428 บ้านแม่ข่า ตำบลแม่ข่า อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50320
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	124/3 หมู่ 5 บ้านขัวโก ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552-2562	ครูพิเศษสอน วิทยาลัยการอาชีพฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2562-2564	ครู โรงเรียนบ้านกองลอย อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2564-ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนวัดเมืองสาตร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552	สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. 2554	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผลงาน

พ.ศ. 2566	ได้รับรางวัล ชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันนวัตกรรมการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต1
พ.ศ. 2565	ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันนวัตกรรมการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต1
พ.ศ. 2565	ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันทักษะวิชาการ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 70 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต1